
RAPORT KOŃCOWY BADANIA:

Ocena przebiegu i efektów wdrożenia projektów wspartych
w postaci bonów na innowacje w ramach 1 osi priorytetowej
RPO WM na lata 2014-2020

Listopad, 2017

ZAMAWIAJĄCY:

Województwo Małopolskie

ul. Basztowa 22

31-156 Kraków

WYKONAWCA USŁUGI BADAWCZEJ:

Openfield Sp. z o. o.

ul. Ozimska 4/7

45-057 Opole

Autorzy:

Maciej Maj

Justyna Wojtun

Piotr Bębenek

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów.....	4
Streszczenie	5
Abstract	7
Wprowadzenie.....	9
Cel badania.....	9
Pytania badawcze.....	10
Kryteria ewaluacyjne	10
Metodologia	12
Analiza desk research.....	12
CAPI.....	12
IDI.....	13
Wyniki badania	14
Charakterystyka wdrożonych innowacji.....	14
Wpływ projektów na rozwój małopolskich przedsiębiorstw	23
Czynniki sukcesu i czynniki porażki realizowanych projektów.....	30
Wysokość bonów	34
Gospodarcze wykorzystanie innowacji.....	40
Matryca wdrożonych innowacji	45
Spis tabel i rysunków	59
Bibliografia	61
Narzędzia badawcze	62
Kwestionariusz CAPI	62
Scenariusz IDI	68
Tabela rekomendacji.....	70

WYKAZ SKRÓTÓW

B+R	Działalność badawczo-rozwojowa
B+R+I	Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
IOB	Instytucje Otoczenia Biznesu
IOK	Instytucja Organizująca Konkurs
IP	Instytucja Pośrednicząca Regionalnego Programu Operacyjnego
IS	Inteligentna Specjalizacja
IZ	Instytucja Zarządzająca Regionalnego Programu Operacyjnego
JST	Jednostki Samorządu Terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KOP	Komisja Oceny Projektów
MCP	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości
MŚP	Mikro-, małe- i średnie przedsiębiorstwa
RPO WM	Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020
SzOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

STRESZCZENIE

Bony na innowacje to program bezzwrotnego wsparcia projektów sektora MŚP realizowany przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 przy udziale Instytucji Pośredniczącej, której funkcje pełni Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości.

Dofinansowaniem w ramach bonów na innowacje objęto projekty, których założeniem było opracowanie usługi badawczo-rozwojowej. Beneficjentami funduszy mogły być wyłącznie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Interwencja skierowana była w szczególności do podmiotów MŚP rozpoczynających lub rozwijających działalność B+R+I.

Większość małopolskich MŚP wspartych w ramach poddziałania 1.2.3 dostrzega potrzebę wdrażania innowacji w przedsiębiorstwach – ich istotność potwierdzili ich przedstawiciele w trakcie badania. Badanie przeprowadzone wśród beneficjentów bonów na innowacje potwierdza ich gotowość do prowadzenia działalności B+R+I oraz otwartość na współpracę z jednostkami badawczymi w tym zakresie.

Impulsem do przygotowania wniosków o dofinansowanie przez przedsiębiorców w ramach RPO WM była przede wszystkim chęć uzyskania środków na realizację planów rozwojowych firmy. Większość przedstawicieli firm wskazała, że mieli oni pomysły na nowe produkty, usługi lub procesy, jednakże nie dysponowali wystarczającymi funduszami, aby móc wykorzystać je w przedsiębiorstwie.

Z dokumentacji konkursowej wynika, że łączna liczba innowacji planowanych do wdrożenia w ramach pierwszego konkursu poddziałania 1.2.3 wyniosła 134. Niektóre przedsiębiorstwa (21) zaplanowały opracowanie w ramach jednego projektu więcej niż jedną innowację, dlatego łączna liczba planowanych innowacji nie jest równa liczbie beneficjentów. Wśród zaplanowanych innowacji dominowały innowacje produktowe o zasięgu krajowym. Pomimo tego, że pełne wdrożenie innowacji zadeklarowało 24% badanych firm, zdecydowana większość pozostałych przedsiębiorstw deklaruje gotowość do ich całkowitego wdrożenia w najbliższym czasie. Brak wyraźnego wpływu bonu na innowacje na poprawę sytuacji firmy, które deklarowała część respondentów może wynikać właśnie z faktu trwającego procesu implementacji innowacji w przedsiębiorstwach.

Zdecydowana większość przedsiębiorstw (39 firm) wspartych w ramach bonu na innowacje korzystała z usług jednostek naukowych, wśród których dominowały uczelnie wyższe, głównie z terenu województwa małopolskiego. Jeśli chodzi o osoby, które zajmowały się bezpośrednio realizacją projektów w ramach poszczególnych firm, większość badanych przedsiębiorstw nie posiadała działów badawczo-rozwojowych, a praca związana z projektami wykonywana była doraźnie przez pozostałych pracowników. Wyodrębniony oddzielny dział B+R w ramach struktury przedsiębiorstwa zadeklarował niewielki odsetek ankietowanych. Wdrażanie innowacji trwało zazwyczaj od 2 do 6 miesięcy.

Zdecydowana większość przedsiębiorców nie dostrzegała problemów w ramach wdrażania innowacji. Najczęściej pojawiające się problemy dotyczyły obszaru organizacyjnego realizacji projektów. Aspekt kadrowy okazał się najmniej problematyczny dla małopolskich firm.

Wszystkie przedsiębiorstwa wybrane do dofinansowania skorzystały z najwyższego odsetka dofinansowania wynoszącego 90% wydatków kwalifikowanych i dla większości firm otrzymane dofinansowanie okazało się wystarczające do realizacji zaplanowanych celów. Beneficjenci wskazujący na fakt, że wysokość otrzymanego wsparcia była niewystarczająca argumentowali, iż zabrakło im środków na wdrożenie innowacji. Dofinansowanie w ramach poddziałania 1.2.3. nie zakładało jednak finansowania wdrożenia innowacji, a beneficjenci mogli w tym celu skorzystać z dotacji w ramach poddziałań 3.4.3 i 3.4.4.

ABSTRACT

Innovation vouchers is a programme of non-returnable aid for projects of the small and medium enterprise sector executed by the Małopolskie Voivodeship Regional Operational Programme (RPO WM) Management Authority for 2014-2020 with participation of an Intermediate Body, i.e. the Małopolskie Centre of Entrepreneurship.

The subsidisation in the form of innovation vouchers applied to projects, the assumption of which was the development of a research & development service. The beneficiaries of the funds only included small and medium enterprises. The intervention was especially applicable to small and medium enterprise entities that commence or expand their research, development and innovation (B+R+I) activities.

Most small and medium enterprises from Małopolskie aided as part of submeasure 1.2.3 notices the need to introduce innovation in enterprises – its significance was also confirmed by their representatives during the study. The study conducted among the beneficiaries of innovation vouchers confirmed their readiness to execute B+R+I activities and their openness to co-operation in this scope with research units.

The impulse for preparing the subsidy applications by entrepreneurs as part of the RPO WM was mainly the willingness to obtain funds for executing the company's development plans. Most company representatives indicated that they had ideas for new products, services or processes, however they did not possess enough funds to use them in the enterprise.

The competition documentation showed that the total number of innovations planned for introduction as part of the first competition of submeasure 1.2.3 amounted to 134. Some enterprises (21) were planning to develop more than one innovation as part of a single project, thereby the total number of planned innovations is not equal to the number of beneficiaries. The planned innovations mostly included domestic product innovations. Despite the fact that the complete introduction of innovations was declared by 24% of the studied companies, the vast majority of other enterprises declares readiness to introduce them completely in the near future. The lack of clear impact of the innovation voucher on the improvement of the company's situation, declared by some of the respondents, can result from the on-going process of innovation introduction in enterprises.

The vast majority of enterprises (39 companies) aided by the innovation voucher benefited from the services of research units, which mostly included universities from the Małopolskie Voivodeship. As for the persons that directly dealt with the project execution in particular companies, most studied enterprises did not have R&D departments and the project-related work was executed ad hoc by other employees. Only a small number of respondents declared that they have a separate R&D department in its enterprise structures. The introduction of innovations usually took 2 to 6 months.

The vast majority of enterprises did not see any problems with innovation introduction. The most common problems concerned the organisation of project execution. The staff aspect turned out to be the least problematic for companies from Małopolskie.

All enterprises selected for subsidisation used the largest possible subsidy amounting to 90% of eligible expenditure and the obtained subsidy turned out sufficient for all companies to execute the planned objectives. The beneficiaries indicating the fact that the amount of aid obtained was insufficient argued that they ran out of resources to introduce the innovations. The subsidisation as part of submeasure 1.2.3 did not however assume the funding of innovation introduction and the beneficiaries were able to use the subsidies from submeasures 3.4.3 and 3.4.4 for this purpose.

WPROWADZENIE

Badanie ewaluacyjne pn. *Ocena przebiegu i efektów wdrożenia projektów wspartych w postaci bonów na innowacje w ramach 1 osi priorytetowej RPO WM na lata 2014-2020* ma na celu dokonanie oceny prawidłowości realizacji oraz stopnia wdrożenia innowacji w ramach projektów, które otrzymały wsparcie w postaci bonów na innowacje w ramach poddziałania 1.2.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Celem otrzymanego wsparcia było wzmocnienie współpracy mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z sektorem naukowo-badawczym oraz proinnowacyjnym otoczeniem biznesu. Ewaluacja będzie stanowiła weryfikację stopnia wdrożenia innowacji w przedsiębiorstwach, które zakończyły realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych, ze szczególnym uwzględnieniem podziału na innowacje technologiczne (produktowe i procesowe) i nietechnologiczne (organizacyjne i marketingowe):

- **Innowacja produktowa** oznacza wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań,
- **Innowacja procesowa** to wdrożenie nowych lub istotne ulepszenie dotychczasowych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług,
- **Innowacja organizacyjna** to wdrożenie nowej metody organizacyjnej w przyjętych przez przedsiębiorstwo zasadach działania, w organizacji miejsca pracy lub w stosunkach z otoczeniem, która nie była dotychczas stosowana w przedsiębiorstwie,
- **Innowacja marketingowa** to wdrożenie nowej koncepcji lub strategii marketingowej różniącej się znacząco od metod marketingowych dotychczas stosowanych w przedsiębiorstwie. Obejmuje ona istotne zmiany w projekcie lub konstrukcji produktów, opakowaniu, dystrybucji produktów, promocji produktów oraz kształtowaniu cen.

CEL BADANIA

Badanie ewaluacyjne służy dokonaniu oceny prawidłowości realizacji oraz stopnia wdrożenia innowacji w ramach projektów, które otrzymały wsparcie w postaci bonów na innowacje w ramach poddziałania 1.2.3. RPO WM.

Jednostka Ewaluacyjna IZ RPO WM zaplanowała przeprowadzenie cyklicznych badań przedsiębiorców, którzy otrzymali wsparcie na wdrożenie innowacji w firmach. Badania realizowane będą po zakończeniu realizacji projektów i będą miały charakter podsumowania każdego konkursu w ramach poddziałania 1.2.3. Ewaluacje będą ukierunkowane na dokonanie oceny przebiegu i efektów projektów, w szczególności stopnia wdrożenia wyników prac oraz czynników warunkujących sukces lub niepowodzenie projektów.

Niniejszy raport dotyczy pierwszego badania z cyklu zaplanowanych ewaluacji i odnosi się do pierwszego naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach poddziałania 1.2.3 *Bony na innowacje*. Nabór odbywał się w terminie 23 listopada 2015 roku – 22 stycznia 2016 roku. Badaniem objęto beneficjentów, którzy otrzymali wsparcie w ramach konkursu i złożyli wnioski o płatność końcową.

Ewaluacja dotycząca drugiego konkursu organizowanego w ramach poddziałania 1.2.3 zostanie zrealizowana w 2018 roku. Kolejne badania ewaluacyjne zostały ujęte w Planie Ewaluacji RPO WM na lata 2014-2020, natomiast szczegółowe terminy ich realizacji zostaną zaplanowane przez IZ RPO WM.

PYTANIA BADAWCZE

Badanie ewaluacyjne służyło udzieleniu odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

1. Ile i jakiego rodzaju innowacje wprowadziły małopolskie MŚP w wyniku realizacji wspartych projektów, z uwzględnieniem podziału na innowacje produktowe, procesowe oraz nietechnologiczne? Ile czasu potrzebowały przedsiębiorstwa na ich wdrożenie?
2. W jakim stopniu sposób wykorzystania innowacji przyczynił się do rozwoju firmy?
3. W jakim stopniu interwencja przyczyniła się do usprawnienia procesu transferu technologii i zwiększenia poziomu wdrożenia innowacji do działalności rynkowej przedsiębiorstw wspartych w ramach poddziałania 1.2.3. RPO WM?
4. Czy beneficjenci napotykali jakieś trudności podczas realizacji projektu, a jeśli tak, to jakiego rodzaju? Jakie czynniki miały wpływ na sukces wspartych projektów? Jakie czynniki miały wpływ na niepowodzenie projektów?
5. Czy środki przeznaczone w ramach bonu były wystarczające aby przedsiębiorstwo wdrożyło innowację produktową, procesową lub nietechnologiczną? W jakim stopniu wysokość bonów odpowiadała na potrzeby rynku w tym zakresie?
6. Czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu wsparcie może przyczynić się do zwiększenia skali gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów skutkujących wprowadzeniem na rynek nowych, ulepszonych produktów, procesów i usług?

KRYTERIA EWALUACYJNE

W niniejszym badaniu uwzględniono następujące kryteria ewaluacyjne:

efektywność

skuteczność

użyteczność

trwałość

Efektywność rozumiano jako kryterium pozwalające ocenić stosunek nakładów poniesionych na realizację projektów w ramach poddziałania 1.2.3. RPO WM na lata 2014-2020 do osiągniętych rezultatów w zakresie wdrożenia innowacji.

Skuteczność rozumiano jako kryterium pozwalające ocenić, w jakim stopniu zrealizowane zostały cele założone w projektach wspartych w ramach poddziałania 1.2.3. RPO WM na lata 2014-2020.

Użyteczność rozumiano jako kryterium pozwalające odpowiedzieć na pytanie, w jakim stopniu wsparcie płynące z poddziałania 1.2.3 RPO WM na lata 2014-2020 zaspokaja potrzeby, rozwiązuje problemy jego odbiorców w obszarze wdrażania innowacji.

Trwałość rozumiano jako kryterium pozwalające ocenić, na ile uzyskiwane rezultaty mają trwały charakter i czym to jest uwarunkowane.

METODOLOGIA

ANALIZA DESK RESEARCH

Technika **desk research** polega na zbieraniu i analizie danych wtórnych, czyli takich, które już istnieją i zostały przygotowane przez inne podmioty. Zazwyczaj jest to analiza informacji pozyskanych z ogólnodostępnych źródeł (literatury, wyników badań naukowych i ewaluacyjnych, dokumentów, baz danych) już istniejących, wymagających jedynie scalenia i uporządkowania rozproszonego materiału informacyjnego. W przypadku niniejszego badania analizie podlegały nie tylko dokumenty programowe i strategiczne, ale również dane IZ RPO WM dotyczące wnioskodawców i beneficjentów poddziałania 1.2.3 RPO WM 2014-2020.

Analiza desk research objęła następujące dokumenty:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych w zakresie poddziałania 1.2.3
- Program Strategiczny Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2020
- Inteligentne Specjalizacje Województwa Małopolskiego. Uszczegółowienie obszarów wskazanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020
- Wnioski o dofinansowanie w ramach poddziałania 1.2.3
- Dane dotyczące rozwiązanych umów o dofinansowanie
- Regulamin konkursu nr RPMP.01.02.03-IP.01-12-018/15
- Regulamin pracy Komisji Oceny Projektów

CAPI

W badaniu wykorzystano technikę **CAPI** (Computer Assisted Personal Interview). Jest to metoda badawcza polegająca na przeprowadzeniu wywiadu z respondentem przy użyciu urządzeń mobilnych (tj. laptop, tablet), na których zapisywane są udzielone odpowiedzi.

Zastosowanie techniki CAPI w badaniu opinii publicznej pozwala na zapewnienie dużej dokładności w wykonywanych pracach badawczych. Pozwala na skrócenie czasu realizacji terenowej badania dzięki możliwości pominięcia etapu kodowania poprzez otrzymywanie danych w postaci elektronicznej.

W ramach niniejszego badania próba miała charakter **pełny** (100%) i stanowili ją wszyscy beneficjenci otrzymujący wsparcie w ramach pierwszego konkursu poddziałania 1.2.3. RPO WM, którzy złożyli wniosek o płatność końcową.

Planowana na etapie Raportu metodologicznego próba do badania CAPI wyniosła 61. W toku realizacji badania została zweryfikowana i zmniejszona do 60, ponieważ jeden z beneficjentów nie złożył wniosku o płatność i w efekcie realizował projekt bez udziału dofinansowania ze środków unijnych. Ponadto w jednej z firm brakowało w danym momencie osoby, która mogłaby udzielić odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie, dlatego Wykonawca uwzględni to przedsiębiorstwo realizując drugie badanie

dotyczące drugiego konkursu poddziałania 1.2.3. w niniejszym raporcie końcowym w analizie ilościowej uwzględniono 59 beneficjentów.

IDI

Indywidualny wywiad pogłębiony (IDI) polega na prowadzeniu przez badacza indywidualnej rozmowy z respondentem, wybranym ze względu na jego powiązanie z tematyką badań. Celem wywiadu jest poznanie poglądów, opinii i oczekiwań jednostek oraz uzyskanie możliwie największej ilości ważnych dla badania szczegółów. Zgodnie z założeniami badania technika ta zostanie wykorzystana do pozyskania opinii przedsiębiorców na temat wpływu otrzymanego wsparcia na rozwój firm, przebiegu wdrażania innowacji, a także wysokości środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów.

W ramach niniejszego badania próba do indywidualnych wywiadów pogłębionych została dobrana w sposób **celowy** i przeprowadzono sześć IDI. Respondentów wybrano w taki sposób, aby w próbie znaleźli się przedstawiciele każdego typu przedsiębiorstwa (mikro, mały, średni), jak również beneficjenci, którzy otrzymali zarówno mały, jak i duży bon na innowacje¹.

---

¹ W ramach drugiego badania ewaluacyjnego zaplanowanego na 2018 rok, Wykonawca zrealizuje wywiady IDI z przedstawicielami przedsiębiorstw, które w ankiecie CAPI udzieliły odpowiedzi, że innowacje nie zostały wdrożone.

WYNIKI BADANIA

CHARAKTERYSTYKA WDROŻONYCH INNOWACJI

W niniejszym rozdziale dokonano charakterystyki wdrożonych w wyniku pierwszego konkursu poddziałania 1.2.3 innowacji w celu odpowiedzi na pytanie badawcze *Ile i jakiego rodzaju innowacje wprowadziły małopolskie MŚ w wyniku realizacji wspartych projektów, z uwzględnieniem podziału na innowacje produktowe, procesowe oraz nietechnologiczne? Ile czasu potrzebowały przedsiębiorstwa na ich wdrożenie?*

W ramach działania 1.2 RPO WM zaplanowano wsparcie w obszarze realizacji projektów badawczo-rozwojowych w MŚP, rozwój projektów badawczo-rozwojowych, a także wzmocnienie współpracy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z sektorem B+R w formie bonów na innowacje. Te ostatnie przedsięwzięcia są głównym przedmiotem niniejszej ewaluacji.

Zgodnie z zapisami SzOOP² celem wsparcia małopolskich przedsiębiorstw w postaci bonów na innowacje jest *wzmacnianie współpracy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z sektorem naukowo-badawczym oraz proinnowacyjnym otoczeniem biznesu, a także zapewnienie podmiotom z sektora MŚP dostępu do wysokiej jakości usług badawczo-rozwojowych oraz proinnowacyjnych, istotnych w procesie opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, usług bądź też zmian procesowych w przedsiębiorstwie³.*

Powyższe oznacza, że wsparcie może zostać przeznaczone na zakup usług badawczo-rozwojowych i proinnowacyjnych, spośród których wyróżniono:

- **Usługi badawczo rozwojowe:**
  - typ 1 – usługi w zakresie badań przemysłowych i/lub eksperymentalnych prac rozwojowych
  - typ 2 – usługi w zakresie wzornictwa
- **Usługi proinnowacyjne:**
  - typ 3 – usługi w zakresie opracowania studium wykonalności dla projektów badawczo-rozwojowych
  - typ 4 – usługi w zakresie zaawansowanych badań rynkowych i analiz przedwdrożeńiowych
  - typ 5 – usługi w zakresie wykonania badań dotyczących jakości i zgodności z określonymi wymogami lub normami oraz certyfikacji
  - typ 6 – usługi w zakresie ochrony własności intelektualnej

Zarząd Województwa Małopolskiego za pośrednictwem IP, której funkcje pełni Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości, dotychczas ogłosił trzy nabory wniosków w ramach poddziałania 1.2.3. z czego dwa

² Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych, sierpień 2017.

³ Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

z nich zostały już rozstrzygnięte. W ramach pierwszego rozstrzygniętego konkursu, który jest przedmiotem niniejszego badania, złożone zostały 154 wnioski o dofinansowanie (w tym 11 wycofano)⁴.

Ocena złożonych w konkursie wniosków przebiegała jednoetapowo. Członkowie KOP dokonali oceny formalno-merytorycznej w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów przez wnioskodawców. Ocena dokonywana była w oparciu o kryteria zerojedynkowe (tak-nie – spełnia/nie spełnia kryterium). W przypadku przyznania przez obu oceniających we wszystkich kryteriach oceny „tak”, wniosek otrzymał ocenę pozytywną. W przypadku pojawienia się w ramach któregoś kryterium oceny „nie” przyznanej przez obu członków KOP, projekt otrzymywał ocenę negatywną. Oceniający każdorazowo przy przyznaniu oceny negatywnej informowali wnioskodawców o swojej ocenie oraz przekazywali uzasadnienie decyzji. Skierowanie projektu do uzupełnienia oznaczało konieczność poprawy wniosku lub złożenia dodatkowych wyjaśnień przez wnioskodawców w celu potwierdzenia spełnienia warunków⁵.

KOP oceniająca wnioski złożone w ramach pierwszego konkursu w poddziałaniu 1.2.3 RPO WM wybrała do dofinansowania łącznie 75 projektów. Ze wskazaną liczbą beneficjentów podpisano umowy o dofinansowanie obligujące do realizacji założonych celów. W ramach konkursu będącego przedmiotem niniejszej ewaluacji umowy rozwiązano z 14 beneficjentami. Stroną inicjującą rozwiązanie umowy byli zarówno beneficjenci (7 przypadków), jak i IP, czyli MCP (7 przypadków). Wśród przyczyn rozwiązania umowy było niezłożenie przez beneficjentów wniosków o płatność końcową (7 przypadków) oraz wnioski beneficjentów o rozwiązanie umowy o dofinansowanie (7 przypadków). W toku realizacji badania wykazano, że jeden z beneficjentów nie złożył wniosku o płatność końcową, dlatego w rezultacie 60 beneficjentów kwalifikowało się do wzięcia udziału w ewaluacji.

Beneficjentami funduszy w ramach 1 OP RPO WM mogły być przedsiębiorstwa, konsorcja przedsiębiorstw, konsorcja przedsiębiorstw z instytucjami naukowymi, instytucje otoczenia biznesu (IOB) oraz jednostki samorządu terytorialnego (JST) lub jednostki organizacyjne JST. W przypadku wsparcia w postaci bonów na innowacje, o dofinansowanie mogły ubiegać się wyłącznie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Bony na innowacje to program bezzwrotnego wsparcia projektów sektora MŚP. Warunkiem otrzymania dofinansowania była rejestracja podmiotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz prowadzenie działalności na terenie województwa małopolskiego⁶. Interwencja skierowana była w szczególności do podmiotów MŚP rozpoczynających lub rozwijających działalność B+R+I.

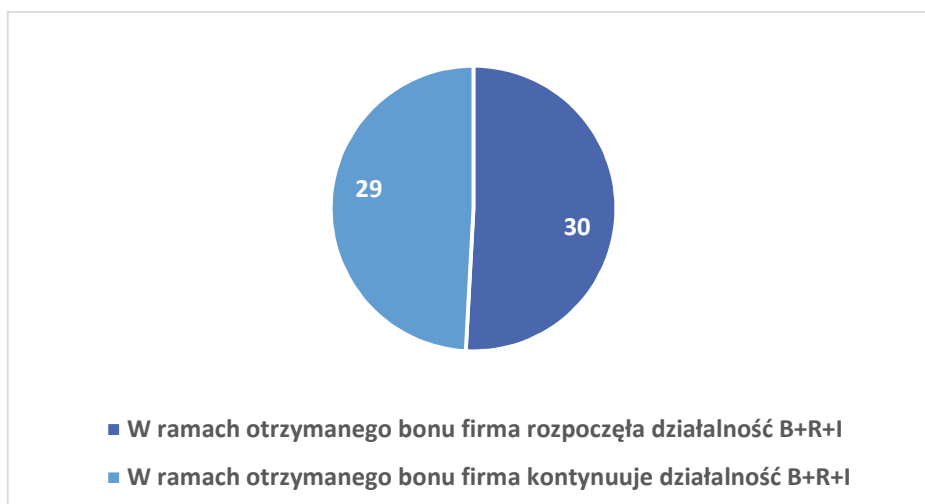
---

⁴ Komunikat w sprawie zmiany listy wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach poddziałania 1.2.3 Bony na innowacje RPO WM na lata 2014-2020 – konkurs nr RPMP.01.02.03-IP.01-12-018/15.

⁵ Regulamin Komisji Oceniającej Projekty.

⁶ Regulamin konkursu nr RPMP.01.02.03-IP.01-12-018/15.

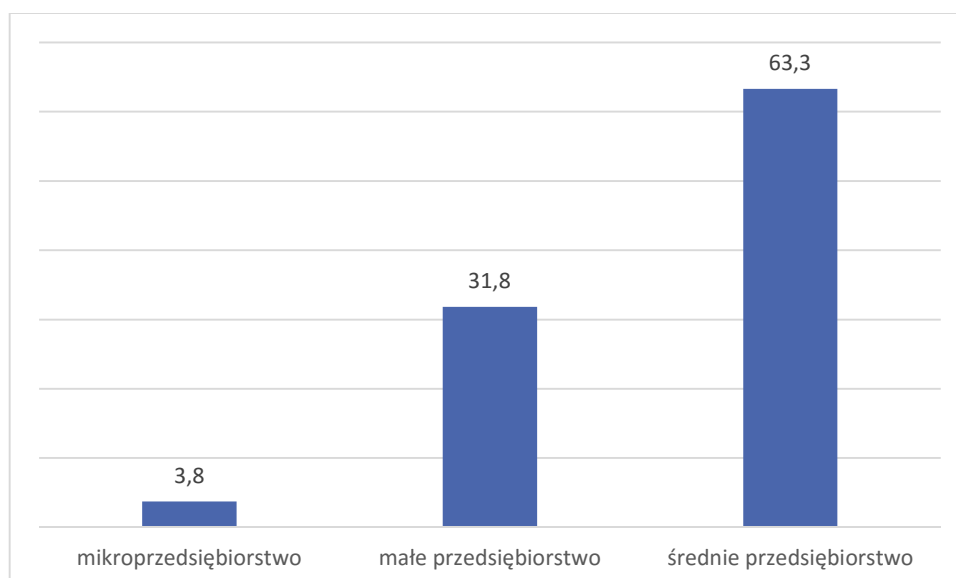
Wykres 1. Odpowiedzi na pytanie: Proszę wskazać czy w ramach otrzymanego wsparcia przedsiębiorstwo...?

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Z zebranego materiału badawczego wynika, że w małopolskich przedsiębiorstwach w niemal takim samym stopniu dofinansowanie przyczyniło się zarówno do rozpoczęcia, jak i kontynuacji działalności B+R+I. Spośród przebadanych respondentów 29 ankietowanych zadeklarowało, że w wyniku otrzymanego wsparcia firma podjęła się kontynuacji działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej, z kolei 30 przedstawicieli przedsiębiorstw zadeklarowało zainicjowanie takiej działalności po otrzymaniu dofinansowania.

Wykres 2. Średnia liczba pracowników według typu przedsiębiorstwa.

Źródło. Badanie CAPI N=59

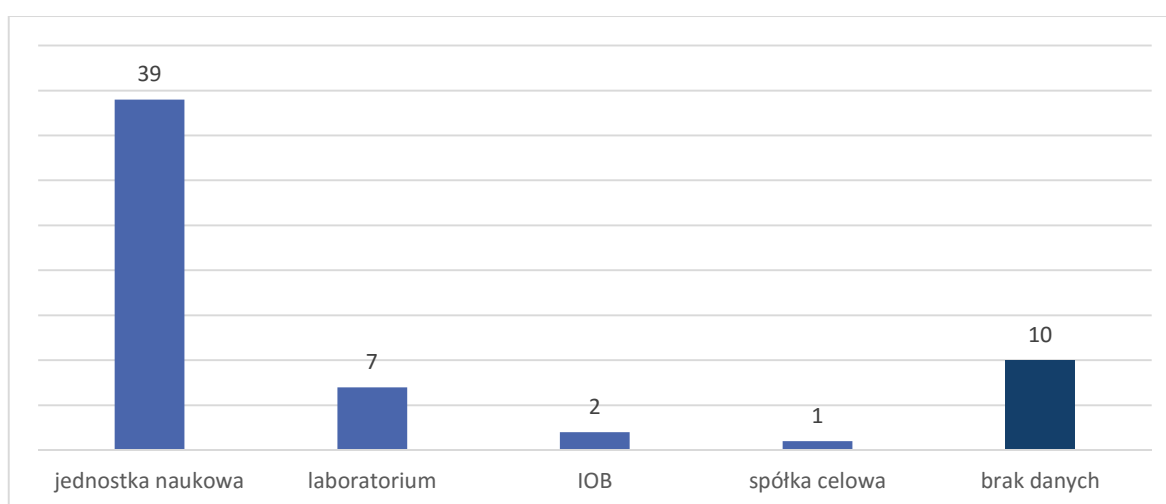
Na potrzeby niniejszego raportu typ przedsiębiorstw (mikro, małe, średnie) określano na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie. Przedsiębiorcy biorący udział w wywiadach wskazywali

natomiast ilu pracowników obecnie zatrudniają. W związku z tym mikroprzedsiębiorstwa realizujące bony na innowacje zatrudniały średnio 3,8 pracowników, z kolei przedsiębiorstwa małe i średnie zatrudniały średnio odpowiednio 31,8 i 63,3 pracowników.

Projekty w ramach podziałania 1.2.3. RPO WM realizowane były bezpośrednio przez podmioty MŚP przy udziale wybranej jednostki naukowo-badawczej lub proinnowacyjnej. Funkcje jednostki B+R mogą pełnić jednostki naukowe, przedsiębiorcy posiadający status centrum badawczo-rozwojowego, jednostki niezależne stanowiące akredytowane lub notyfikowane laboratorium, centra transferu technologii oraz spółki celowe. Jeśli chodzi o jednostki realizujące usługi proinnowacyjne to są to m.in. IOB (dla typów projektów 3-6) oraz kancelarie patentowe (dla typu projektów 6)⁷.

Wykres 3. Jednostki realizujące usługi badawczo-rozwojowe dla przedsiębiorstw.

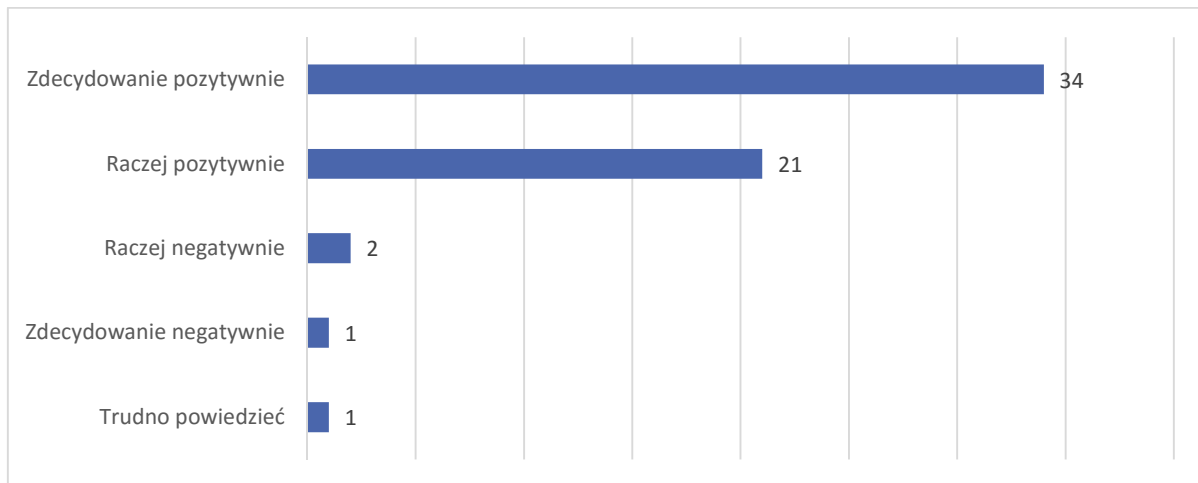
Źródło: opracowanie własne.

Zdecydowana większość przedsiębiorstw (39 firm) wspartych w ramach bonu na innowacje korzystała z usług jednostek naukowych, wśród których dominowały uczelnie wyższe, głównie z terenu województwa małopolskiego (m.in. Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie), a także instytuty badawcze specjalizujące się w danej dziedzinie. W przypadku trzech firm zainicjowano współpracę z uczelnią wyższą z województwa podkarpackiego. Jeśli chodzi o przedsiębiorstwa współpracujące z niezależnymi laboratoriami, były to zarówno mikro, małe, jak i średnie przedsiębiorstwa realizujące duży lub mały bon na innowacje. Z usług oferowanych przez IOB korzystały średnie przedsiębiorstwa produkcyjne realizujące duży bon na innowacje. Spółka celowa była wykonawcą usługi badawczo-rozwojowej dla jednego mikroprzedsiębiorstwa, które wnioskowało o duży bon na innowacje.

⁷ Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Wykres 4. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani współpracę z wykonawcą prac w ramach bonu na innowacje?

Źródło: badanie CAPI, N=59.

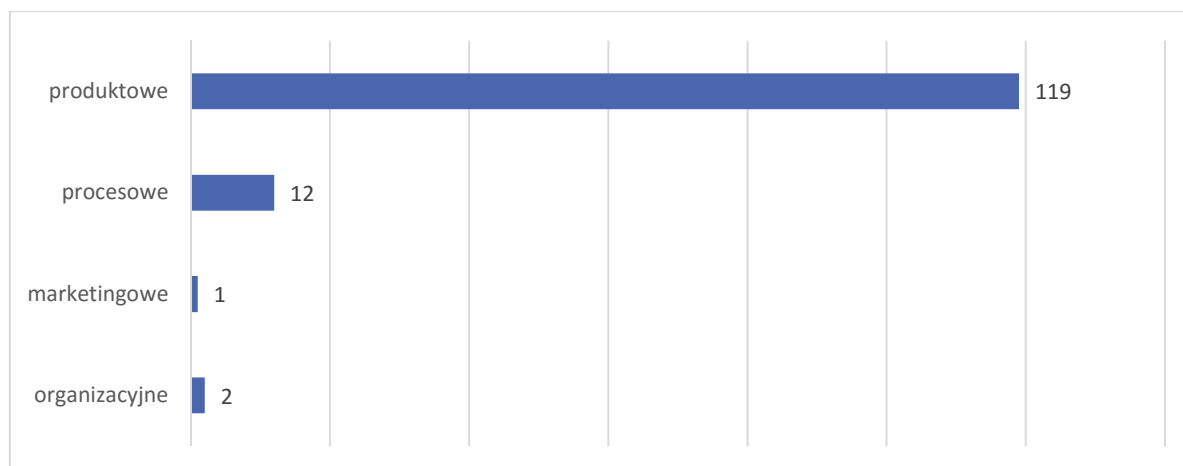
Współpraca z jednostkami badawczymi realizującymi projekty B+R+I została oceniona pozytywnie. W 56 przebadanych przedsiębiorstwach respondenci ocenili kooperację z jednostkami naukowo-badawczymi jako prawidłową. Negatywne opinie na temat współpracy z podmiotami realizującymi projekty prezentowali przedstawiciele zaledwie trzech przedsiębiorstw. Respondenci tłumaczyli, że badania zrealizowane przez wykonawców były niskiej jakości oraz nie przystosowano ich do warunków rynkowych, dlatego nie mają możliwości wdrożenia pomysłów w firmach. Przedstawiciel jednego z małopolskich przedsiębiorstw wskazał dodatkowo na długi czas realizacji usługi badawczo-rozwojowej przez jednostkę naukową. Pomimo tego, że niektórzy przedsiębiorcy napotykali na trudności we współpracy z jednostkami B+R, w ogólnej ocenie przebiegu tej kooperacji można mówić o jej pozytywnych efektach. Negatywne opinie o współpracy dotyczyły jednej IOB oraz dwóch jednostek naukowych.

Współpraca z jednostkami [badawczymi] jest bardzo cenna. [...] czasami nie jest łatwa, ale ogólnie [oceniają ją] pozytywnie.

Uczelnie muszą zrobić krok do przodu, jeśli chodzi o wiedzę, zaufanie i współpracę, zerwanie ze starymi stereotypami, że uczelnie robią rozwiązania „na półkę”, w przedsiębiorcy sami muszą sobie robić. To jest proces, który w tej chwili obserwujemy [...], ale wymaga on zdynamizowania.

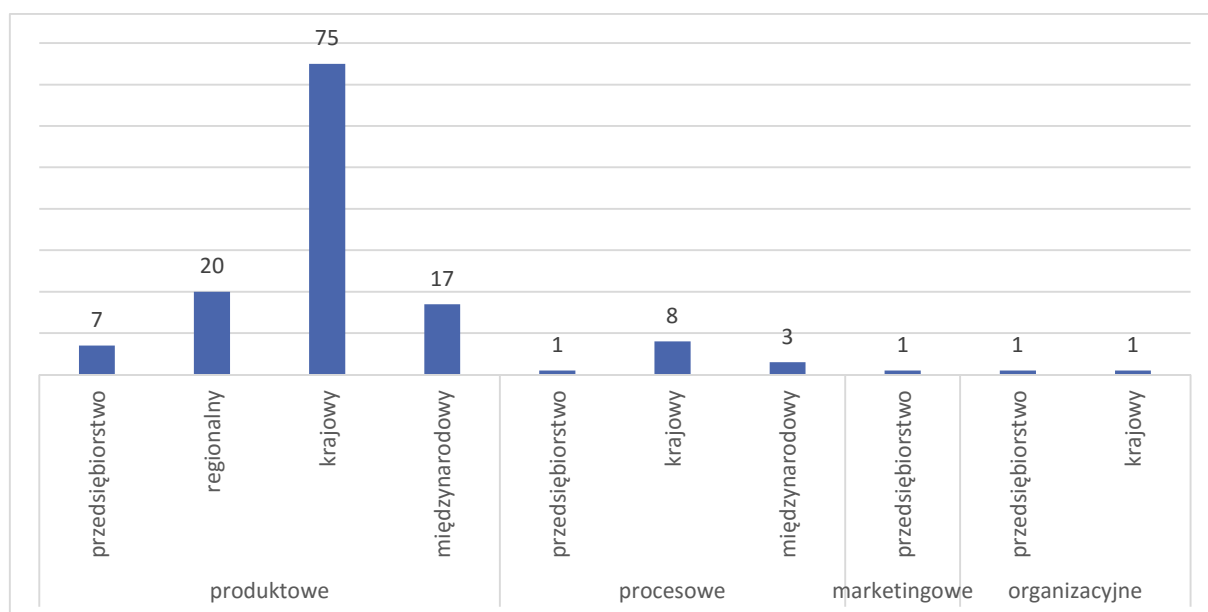
Rezultaty przekazanego wsparcia mierzone są za pomocą wskaźnika *liczba wprowadzanych innowacji w podziale na innowacje produktowe, procesowe i nietechnologiczne*. Dodatkowo w ramach poddziałania 1.2.3. monitorowaniu podlegają wskaźniki produktu: *liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie, liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje oraz inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)*. Na potrzeby niniejszej ewaluacji analizie poddano pierwszy wskaźnik uwzględniający rodzaj innowacji.

Wykres 5. Liczba planowanych do wdrożenia innowacji w przedsiębiorstwach z uwzględnieniem rodzaju innowacji zawartych we wnioskach o dofinansowanie.

Źródło: dokumentacja konkursowa.

Wykres 6. Liczba planowanych do wdrożenia innowacji w przedsiębiorstwach z uwzględnieniem rodzaju innowacji i jej zasięgu.

Źródło: dokumentacja konkursowa.

Zgodnie z informacjami zawartymi we wnioskach o dofinansowanie projektów w ramach pierwszego konkursu poddziałania 1.2.3, łączna liczba innowacji planowanych do opracowania wyniosła 134. Niektóre przedsiębiorstwa (21) zaplanowały opracowanie w ramach jednego projektu więcej niż jedną innowację, dlatego łączna liczba planowanych innowacji nie jest równa z liczbą beneficjentów. Najwięcej innowacji produktowych (po 20) zaplanowano w obrębie dwóch przedsiębiorstw. W przypadku siedmiu pozostałych firm pracami badawczymi objęto od 2 do 8 produktów. Większa liczba planowanych innowacji nie była uzależniona od wysokości otrzymanego wsparcia – realizowano je zarówno w postaci dużego, jak i małego bonu.

Większość planowanych do wdrożenia innowacji stanowiły innowacje produktowe, których łączna liczba równała się 119. Planowane innowacje produktowe miały zazwyczaj zasięg krajowy (75), z kolei liczba innowacji o zasięgu regionalnym i międzynarodowym stanowiła odpowiednio 20 i 18. Liczba innowacji produktowych planowanych do wdrażania w ramach przedsiębiorstw wyniosła 7. Innowacje procesowe stanowiły niewielką część wszystkich planowanych do wdrożenia innowacji – 12. W obrębie innowacji procesowych 8 z nich miało zasięg krajowy, odpowiednio 3 i 1 zasięg międzynarodowy i przedsiębiorstwo. Jeśli chodzi o innowacje organizacyjne i marketingowe ich wdrożenie zaplanowano jedynie w ramach trzech firm.

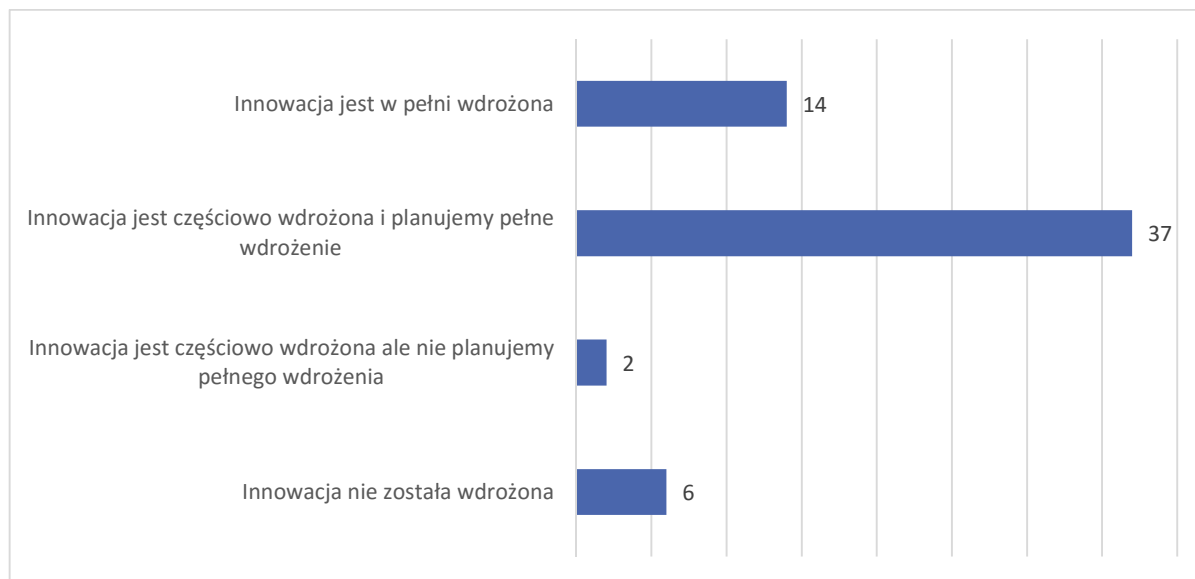
Wykres 7. Odpowiedzi na pytanie: Kto u Państwa w firmie zajmował się realizacją projektu badawczego?

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Jeśli chodzi o osoby, które zajmowały się bezpośrednio realizacją projektów w ramach poszczególnych firm, większość badanych przedsiębiorstw nie posiadała działów badawczo-rozwojowych, a praca związana z projektami wykonywana była doraźnie przez pozostałych pracowników. Przedsiębiorcy, którzy odpowiedzieli, że innowacja nie została wdrożona w większości organizowali pracę właśnie w ten sposób – w 4 firmach prace organizowano doraźnie, w 2 pracownicy zajmowali się innowacjami w części wymiaru swojej pracy. Drugą najczęściej pojawiającą się odpowiedzią wśród respondentów było wskazanie, że firmy nie posiadały wyodrębnionych działów B+R, jednakże wyznaczono pracowników, którzy zajmowali się innowacjami w części wymiaru swojej pracy. Najczęściej było to od 1 do 4 osób. Innowacjami w pełnym wymiarze etatowym, jednak nie w ramach wyodrębnionego działu B+R, zajmowało się od 1 do 3 osób w 15 przebadanych firmach. Wyodrębniony oddzielny dział B+R w ramach struktury przedsiębiorstwa zadeklarowało jedynie 4 ankietowanych. Posiadanie odrębnej struktury wewnątrz firmy nie stanowiło gwarancji pełnego wdrożenia innowacji. W przypadku 14 firm, które w momencie badania wdrożyły innowacje, w zaledwie 1 funkcjonował dział B+R, a w większości innowacjami zajmowali się pracownicy w części wymiaru swojej pracy lub praca była organizowana doraźnie. W jednym badanym przedsiębiorstwie zadeklarowano, że realizacją bonu zajmowało się aż 35 pracowników, spośród 46 zatrudnionych.

Wykres 8. Odpowiedzi na pytanie: Na jakim etapie jest wdrażanie innowacji?

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Na obecnym etapie zaawansowania realizacji projektów wspartych w ramach bonów na innowacje, 14 przedsiębiorstw zadeklarowało, że innowacja została w pełni wdrożona. Na częściowe wdrożenie innowacji wskazało łącznie 39 respondentów, spośród których zdecydowana większość (37) zadeklarowała, że jej wdrażanie będzie kontynuowane. Przedstawiciele przedsiębiorstw udzielający odpowiedzi, że nie planują pełnego wdrożenia innowacji, tłumaczyli, że implementacja badań do przedsiębiorstwa to proces trwający kilka lat, dlatego w chwili obecnej nie zakładają pełnego wdrożenia. Spośród innowacji w pełni wdrożonych realizacja większości z nich zajęła przedsiębiorcom od 2 do 6 miesięcy (8 firm). W pozostałych firmach realizacja projektu trwała około roku lub nawet dwóch lat. Zaledwie w jednym przypadku wdrożenie innowacji trwało mniej niż 2 miesiące. Czas realizacji projektu w tej firmie, na tle pozostałych przedsiębiorstw, można określić jako bardzo krótki. Ponadto firma w ramach otrzymanego wsparcia dopiero rozpoczęła działalność B+R+I i nie posiada wyodrębnionego działu badawczo-rozwojowego. Tak krótki czas wdrażania projektu zdaniem zespołu badawczego może wynikać z faktu, że jego realizacja nie stanowiła dużego obciążenia technologicznego dla przedsiębiorstwa i w czasie jego realizacji nie pojawiły się żadne trudności. Ponadto przedstawiciel firmy określił współpracę z wykonawcą usługi badawczo-rozwojowej zdecydowanie pozytywnie.

Jeśli chodzi o innowacje, które w momencie przeprowadzenia badania nie zostały jeszcze w pełni wdrożone, ich dotychczasowa realizacja również trwała od 2 do 6 miesięcy (20 firm). Przedstawiciele 11 przedsiębiorstw zadeklarowali, że częściowe wdrożenie innowacji trwało około roku. W 3 badanych firmach częściowe wdrażanie innowacji zajęło pracownikom dwa lata. W przypadku 5 firm ich przedstawiciele nie określili dokładnego czasu wdrażania innowacji, wskazując, że jest to ciągły i długotrwały proces.

Podkreślić należy dużą liczbę innowacji planowanych do wdrożenia przez małopolskie przedsiębiorstwa. Beneficjenci wsparcia zaplanowali przede wszystkim wdrożenie innowacji produktowych, które stanowiły aż 88% wszystkich innowacji. Spośród nich większość stanowiły innowacje o zasięgu krajowym (63%). O bonu na innowacje aplikowały firmy nie tylko w celu zainicjowania współpracy z jednostkami naukowymi i rozpoczęcia działalności B+R+I. W konkursie wzięły udział przedsiębiorstwa posiadające doświadczenie badawczo-rozwojowe i dostrzegające istotność wdrażania innowacji w swojej działalności. Realizacją projektów zajmowali się pracownicy firm doraźnie lub w części wymiaru swojej pracy. Zaledwie w 4 przedsiębiorstwach funkcjonowały działy badawczo-rozwojowe. Należy jednak pamiętać, że 47 spośród 59 przebadanych przedsiębiorstw stanowiły mikro i małe przedsiębiorstwa.

Pomimo tego, że pełne wdrożenie innowacji zadeklarowało 24% badanych firm, zdecydowana większość pozostałych przedsiębiorstw deklaruje gotowość do ich całkowitego wdrożenia w najbliższym czasie. Brak wyraźnego wpływu bonu na innowacje na poprawę sytuacji firmy, które deklarowała część respondentów może wynikać właśnie z faktu trwającego procesu implementacji innowacji w przedsiębiorstwach.

W ramach badania zdiagnozowano nieznaczne trudności we współpracy z wykonawcami usług naukowo-badawczych. W związku z tym można mówić o pozytywnym wpływie realizowanych projektów na zacieśnianie współpracy przedsiębiorców z sektorem naukowo-badawczym. Jednakże w celu większego wykorzystywania potencjału transferu technologii do przedsiębiorstw kooperacja sektorów wymaga większego zintensyfikowania i większych nakładów finansowych.

WPŁYW PROJEKTÓW NA ROZWÓJ MAŁOPOLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

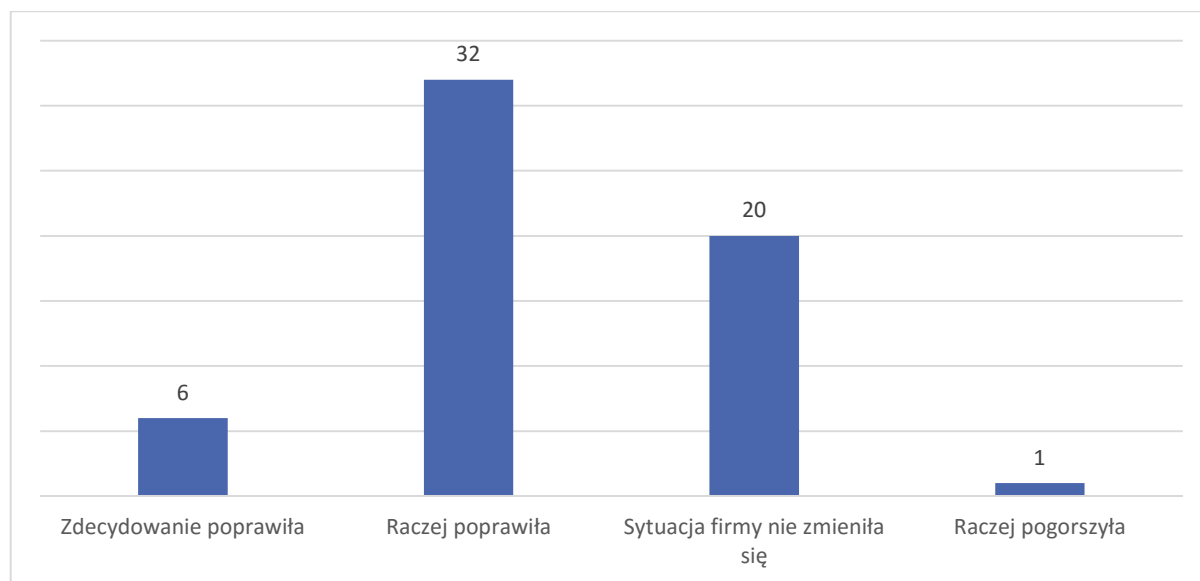
W ramach analizy wpływu projektów realizowanych w ramach pierwszego konkursu poddziałania 1.2.3 na rozwój małopolskich przedsiębiorstw udzielono odpowiedzi na pytanie badawcze *W jakim stopniu sposób wykorzystania innowacji przyczynił się do rozwoju firmy?* oraz *W jakim stopniu interwencja przyczyniła się do usprawnienia procesu transferu technologii i zwiększenia poziomu wdrożenia innowacji do działalności rynkowej przedsiębiorstw wspartych w ramach poddziałania 1.2.3. RPO WM?*

Z przeprowadzonego wśród małopolskich przedsiębiorców badania ilościowego wynika, że impulsem do przygotowania wniosków o dofinansowanie w ramach RPO WM była przede wszystkim chęć uzyskania środków na realizację planów rozwojowych firmy. Większość przedstawicieli firm wskazała, że mieli oni pomysły na nowe produkty, usługi lub procesy, jednakże nie dysponowali wystarczającymi funduszami, aby móc wprowadzić je w przedsiębiorstwie. Respondenci reprezentujący małopolskie firmy, dofinansowane w ramach bonów na innowacje, przyznali, że kierowali się głównie chęcią stworzenia nowych innowacyjnych produktów lub procesów, które mogłyby w dłuższej perspektywie wpłynąć na poprawę ich konkurencyjności. Z drugiej strony, w wielu przedsiębiorstwach pojawiła się potrzeba unowocześnienia istniejących produktów lub ich certyfikacja. Z badania jednoznacznie wynika, że przedsiębiorcy motywowani byli wizją rozwoju firmy i chęcią unowocześnienia swojej oferty.

Respondenci w dużej mierze samodzielnie pozyskiwali informacje na temat możliwości otrzymania dotacji w postaci bonów na innowacje. Na samodzielne pozyskanie informacji o możliwych do uzyskania dotacjach wskazało 50 przedsiębiorstw. Źródłem wiedzy były przypadku głównie publikacje internetowe, w tym publikowane na stronie www.rpo.malopolska.pl (4). Innym źródłem informacji o dotacjach były firmy konsultingowe (3), które także pomagały przedsiębiorcom w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie. Niektórzy przedsiębiorcy dowiedzieli się o możliwości otrzymania środków od innych firm lub od jednostek naukowych.

Jak już wspomniano w poprzednim rozdziale, w ramach badania nie zidentyfikowano znaczącej różnicy pomiędzy firmami, w których w wyniku otrzymania bonu na innowacje rozpoczęto działalność B+R+I, a przedsiębiorstwami kontynuującymi taką działalność. Łącznie 30 firm zadeklarowało, że otrzymanie dofinansowania wiązało się z zainicjowaniem działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej. Z kolei dla 29 małopolskich przedsiębiorców otrzymanie wsparcia służyło kontynuowaniu prac B+R+I.

Wykres 9. Odpowiedzi na pytanie: Proszę ocenić na ile realizacja projektu badawczego poprawiła sytuację firmy na rynku?

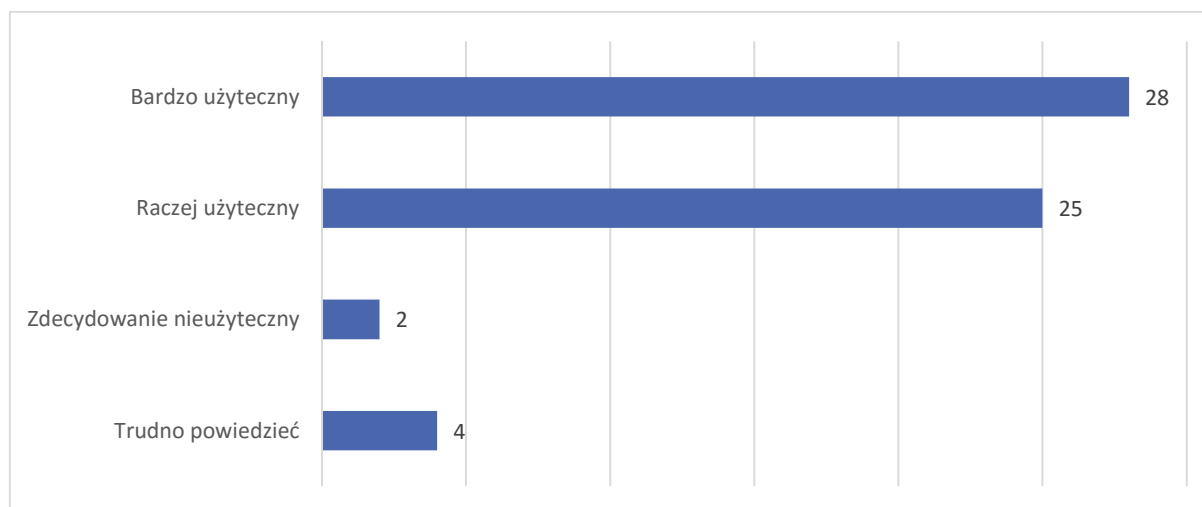
Źródło: Badanie CAPI, N=59.

Jeśli chodzi o bezpośredni wpływ realizowanych projektów innowacyjnych na sytuację firmy to większość respondentów wskazała, że w wyniku wdrażanej innowacji sytuacja firmy uległa poprawie – łącznie 38 firm. Co ciekawe, aż 20 przedstawicieli małopolskich firm zadeklarowało, że realizacja projektu nie miała żadnego wpływu na sytuację firmy. Respondenci nie wskazywali na trudności związane z realizacją projektu, nie tłumacząc jednocześnie dlaczego sytuacja firmy nie zmieniła się. Zdaniem zespołu badawczego neutralny wpływ otrzymanego wsparcia może wynikać z faktu niepełnego wdrożenia innowacji w przypadku większości przedsiębiorstw. Ponadto dla 5 firm wysokość bonusu była niewystarczająca, aby przeprowadzić zaplanowane prace badawcze.

Negatywny wpływ projektu na sytuację firmy dostrzeżono tylko w jednym z badanych przedsiębiorstw. Co zaskakujące, respondent wskazując, że realizacja projektu wpłynęła na pogorszenie się sytuacji firmy na rynku wskazał, że przedsiębiorstwo nie planuje w najbliższym wykorzystywać wyników przeprowadzonych prac badawczych, jednocześnie określając projekt jako bardzo użyteczny. Zadeklarowany negatywny wpływ może mieć związek z określonymi jako *bardzo duże* trudnościami organizacyjnymi, jakie pojawiły się w trakcie realizacji projektu.

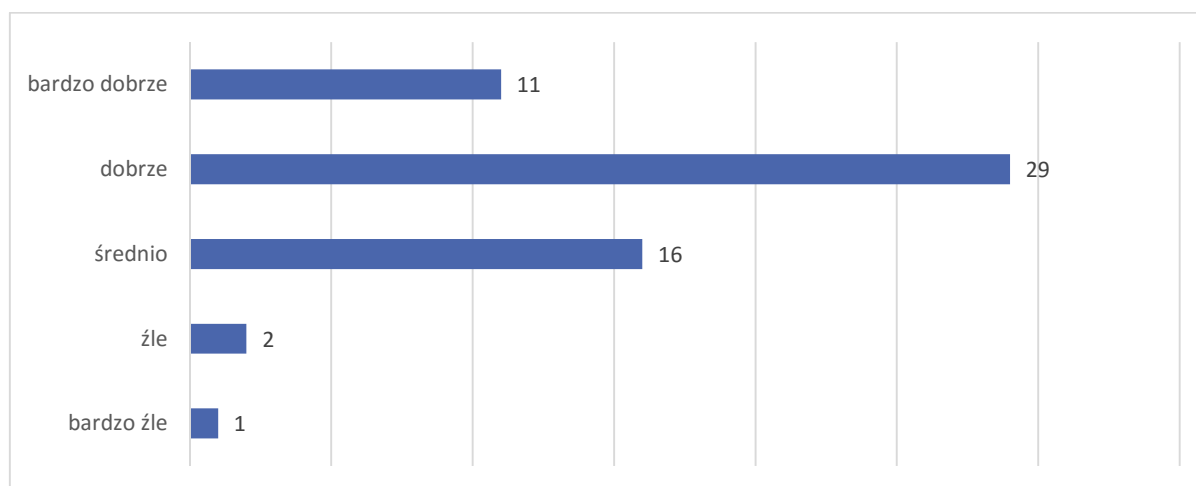
Wykres 10. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani użyteczność zrealizowanego projektu badawczego?

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Pomimo tego, że 1/3 przedstawicieli małopolskich firm wspartych bonem na innowacje wskazała, że realizacja projektu nie zmieniła sytuacji w firmie, większość respondentów odniosła się pozytywnie co do jego użyteczności. Łącznie w 53 przedsiębiorstwach oceniono realizację bonu jako użyteczną dla funkcjonowania firmy. Na nieużyteczność projektu wskazano zaledwie w dwóch przedsiębiorstwach. Jeden z respondentów wskazujący, że opracowana usługa była nieużyteczna argumentował, że firma nie jest w stanie wykorzystać badań w procesie produkcji. W drugim zdiagnozowanym przypadku mamy do czynienia z podobną sytuacją. Beneficjent wskazywał na niską jakość otrzymanej usługi, co wiąże się z brakiem możliwości implementacji badań w praktyce.

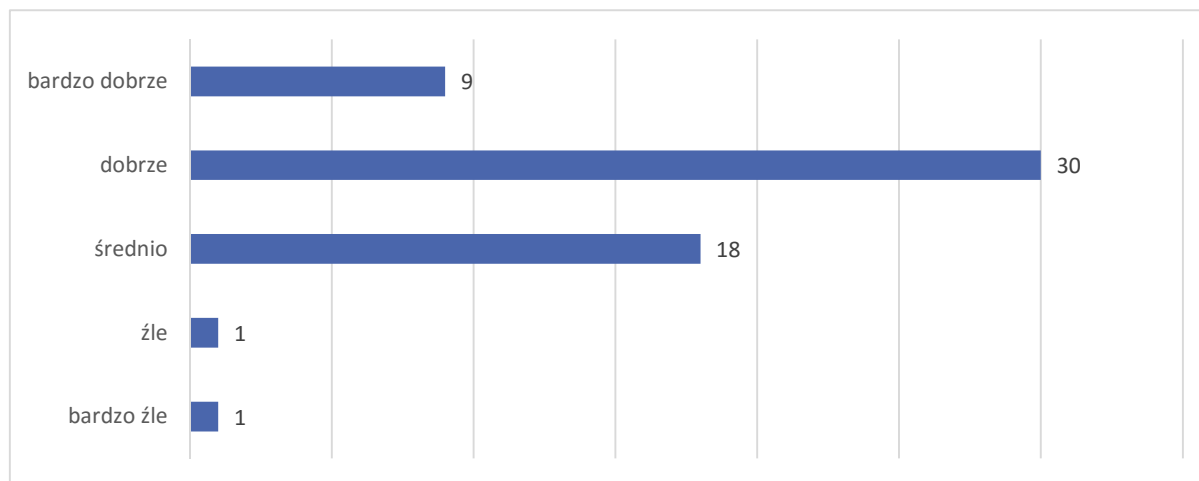
Wykres 11. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa? Aspekt kadrowy.

Źródło: badanie CAPI, N=59.

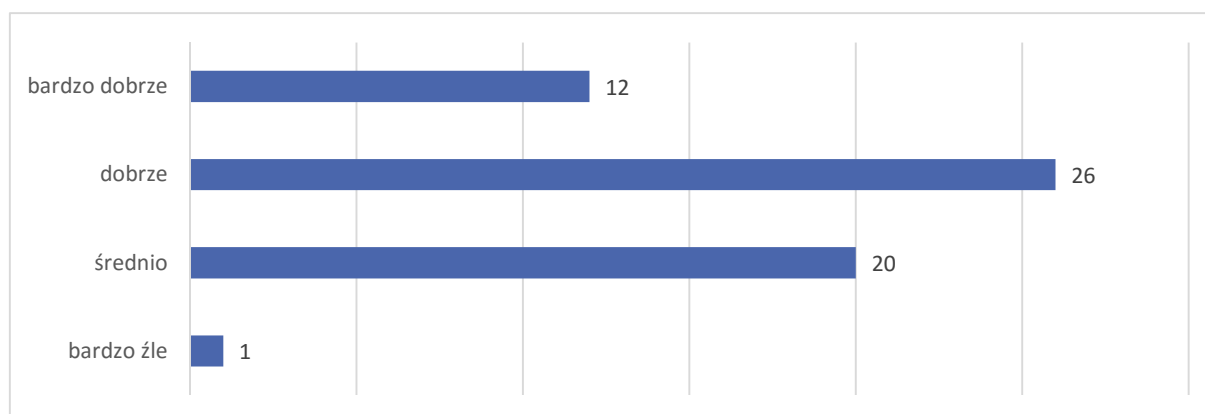

Wykres 12. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa? Aspekt finansowy.

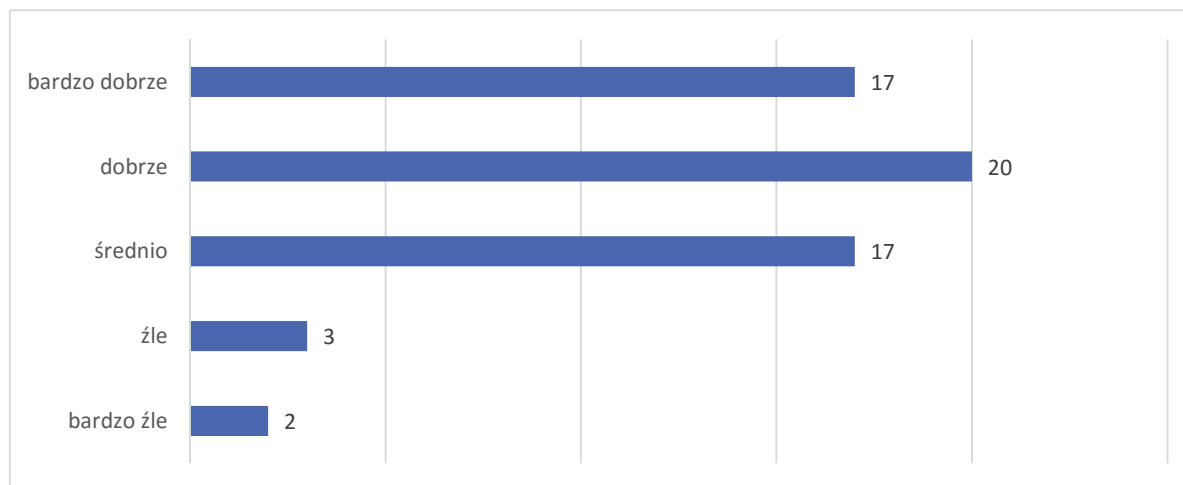
Źródło: badanie CAPI, N=59.

Wykres 13. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa? Aspekt organizacyjny.

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Wykres 14. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa? Aspekt technologiczny.

Źródło: badanie CAPI, N=59.

W ramach ankiet przeprowadzonych wśród przedsiębiorstw, poproszono ich przedstawicieli o ocenę sytuacji firmy w aspektach kadrowym, finansowym, organizacyjnym i technologicznym. Obszar organizacyjny obejmował kwestie formalno-proceduralne przedsiębiorstwa. Aspekt finansowy dotyczył wydatków przedsiębiorstwa, kwestii przychodów firmy i pozyskiwania funduszy, z kolei aspekt kadrowy obejmował liczbę pracowników, ich kwalifikacje i zaangażowanie. Obszar technologiczny obejmował posiadanie przez przedsiębiorstwa odpowiedniego sprzętu, wiedzy i technologii. Biorąc pod uwagę łącznie odpowiedzi pozytywne dotyczące sytuacji w przedsiębiorstwach (odpowiedzi dobre i bardzo dobre) największa ich liczba odnosiła się do aspektu finansowego i kadrowego małopolskich firm. Przedsiębiorcy wskazali, że ich firmy znajdują się w dość dobrej kondycji finansowej i zatrudnieniowej. W aspekcie technologicznym najwięcej respondentów, w porównaniu z pozostałymi obszarami, wskazywało na złą i bardzo złą sytuację przedsiębiorstwa, jednakże z uwagi na ich łączną niewielką liczbę (5) nie mają oni wpływu na ogólną pozytywną ocenę sytuacji firm w aspekcie technologicznym. Na problemy w aspekcie kadrowym wskazywali przedsiębiorcy z branż: Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych, Działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi oraz Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych. Trudności dotyczyły realizacji 3 innowacji produktowych i 1 innowacji marketingowej. W ramach branży Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych uczestnik badania wskazał również na duże problemy w aspekcie finansowym, organizacyjnym i technologicznym. Pozostałe problemy obejmowały wyłącznie innowacje produktowe i dotyczyły branż produkcyjnych i działalności związanej z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi. W ogólnej ocenie respondentów sytuację firm można określić jako dobrą, jednakże niemal 1/3 przedsiębiorstw określiła sytuację w każdym aspekcie jako przeciętną (ocena 3). Pomimo uzyskanego wsparcia znaczna liczba przedsiębiorstw nie oceniła jednoznacznie pozytywnie swojej obecnej sytuacji.

U nas średnio wpłynęła. Jeśli chodzi o marketing to mamy prototyp [...] i nikt w Polsce tego nie ma, więc firma marketingowo lepiej jest postrzegana, natomiast nie mieliśmy okazji skorzystać z tego prototypu dlatego, że wymagałoby to od nas środków finansowych, żeby robić pokazy, przetestowaliśmy we własnym zakresie, ale w tych inwestycjach, które my mamy, nie bardzo możemy to wykorzystać. Potrzebne są dość spore nakłady finansowe.

Wpłynie to z pewnością na naszą pozycję na rynku, będziemy bardziej konkurencyjni.

Na tym etapie marketingowo się zmieniło, mamy opisane to urządzenie na stronie, mamy informację o uzyskaniu wsparcia Bonu na innowacje, od strony marketingowej firma bardzo dużo zyskała bo zaczęły się z nami kontaktować firmy większe, które traktują nas jako podwykonawców i one nawiązują do tego bonu na innowacje. Zysaliśmy marketingowo.

Niektórzy przedsiębiorcy wskazywali na trudności związane z aplikacją o bon na innowacje, argumentując, że wymagano od nich zbyt dużej liczby dokumentów. Z dotychczasowego doświadczenia zespołu badawczego realizującego badania z przedsiębiorstwami wynika, że przedsiębiorcy to grupa beneficjentów, którzy wielokrotnie zwracają uwagę na zbyt dużą ich zdaniem liczbę wymaganych dokumentów. Wiadomym jest, że w celu prawidłowej weryfikacji wniosku przez KOP wymagane dokumenty są niezbędne do dokonania wyboru projektów do dofinansowania, dlatego zdaniem ewaluatorów liczba wymaganych od wnioskodawców dokumentów była optymalna i możliwa do przygotowania.

Beneficjenci zwracali uwagę, że realizacja bonu wymagała od nich zachowania ściśle określonych terminów skutkujących obciążeniem dla firmy oraz wiązała się z zabezpieczeniem odpowiedniej wysokości środków, które w ramach dofinansowania zostały zwrócone w późniejszym czasie.

Dla nas jako przedsiębiorstwa niedużego z dużymi możliwościami potencjalnego rozwoju problemem był fakt, że musieliśmy zainwestować dużą kwotę pieniędzy ponieważ forma rozliczenia bonu wygląda w ten sposób, że najpierw trzeba wydać pieniądze, a potem czekać na refundację i to był największy problem.

Obawialiśmy się, że nie zdążymy [...], ja wtedy wysyłałam zapytanie do instytucji czy istnieje możliwość wydłużenia czasu tego projektu w uzasadnionym przypadku, wydaje mi się, że tutaj można by było coś zrobić, [...]. Takie elastyczne podejście w przypadku jakiś nieprzewidzianych sytuacji, jakieś nieduże opóźnienie w realizacji projektu, myślę, że dobrze by było, gdyby takie sytuacje były rozpatrywane indywidualnie.

Podkreślić należy, że uczestnicy wywiadów jakościowych odnieśli się pozytywnie o współpracy z IOK. Jeden z respondentów zwrócił szczególną uwagę na użyteczność spotkań informacyjnych i szkoleń dla wnioskodawców, a także dodatkowych konsultacji, które miały bezpośrednie przełożenie na jakość opracowanego wniosku.

W ogólnej ocenie bony na innowacje miały pozytywny wpływ na rozwój małopolskich przedsiębiorstw, ponieważ firmy otrzymały nowoczesne usługi, których w pełni samodzielne sfinansowanie mogłyby

stanowić dla nich przeszkodę. Jednakże, aby mówić o widocznym wpływie opracowanych innowacji na rozwój firm, rozwiązania powinny zostać w pełni wdrożone w praktyce funkcjonowania przedsiębiorstw, co dotychczas nastąpiło w przypadku 14 firm. Większość badanych firm była w momencie badania w trakcie procesu implementacji innowacji, o czym świadczy również znacząca liczba (20) odpowiedzi, że w wyniku projektu sytuacja firmy nie zmieniła się. Beneficjenci wskazujący na fakt, że wysokość otrzymanego wsparcia była niewystarczająca argumentowali, że zabrakło im środków na wdrożenie innowacji. Dofinansowanie w ramach poddziałania 1.2.3. nie zakładało jednak finansowania wdrożenia innowacji.

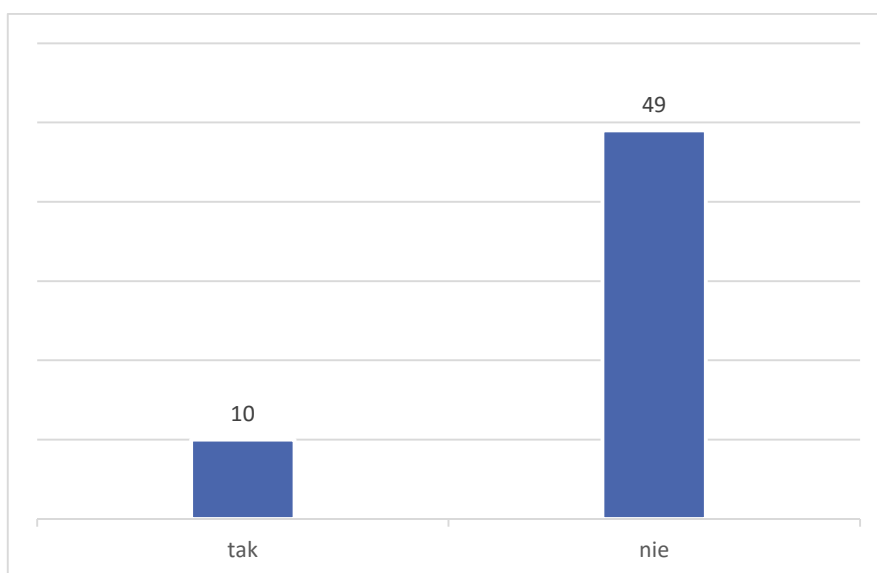

CZYNNIKI SUKCESU I CZYNNIKI PORAŻKI REALIZOWANYCH PROJEKTÓW

W niniejszym rozdziale udzielono odpowiedzi na pytanie badawcze: *Czy beneficjenci napotykali jakieś trudności podczas realizacji projektu, a jeśli tak, to jakiego rodzaju? Jakie czynniki miały wpływ na sukces wspartych projektów? Jakie czynniki miały wpływ na niepowodzenia projektów?*

Nie ulega wątpliwości, że o sukcesie realizowanych przez przedsiębiorstwa projektów można mówić w przypadku osiągnięcia korzyści technologicznych i finansowych przedsiębiorstwa. Naturalnym jest, że firmy wsparte w ramach poddziałania 1.2.3 RPO WM dążyły do maksymalizacji korzyści wynikających z realizacji projektów i wykorzystania innowacji w praktyce funkcjonowania przedsiębiorstwa. Małopolscy przedsiębiorcy mogli jednakże spotkać się z szeregiem trudności w realizacji projektu i jego późniejszego wykorzystania jak np. brak zaplecza sprzyjającego praktycznemu zastosowaniu innowacji lub niskie kompetencje pracowników. W ramach prowadzonego badania, respondenci zostali poproszeni o wskazanie czy w trakcie realizacji bonów na innowacje napotkali jakiegokolwiek trudności.

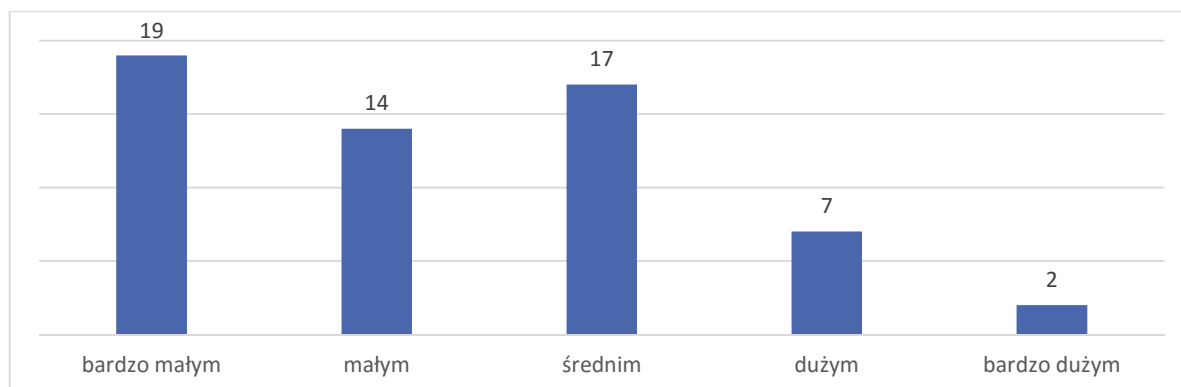
Wykres 15. Odpowiedzi na pytanie: *Czy pojawiły się jakieś trudności w realizacji projektu?*

Źródło: badanie CAPI, N=59.

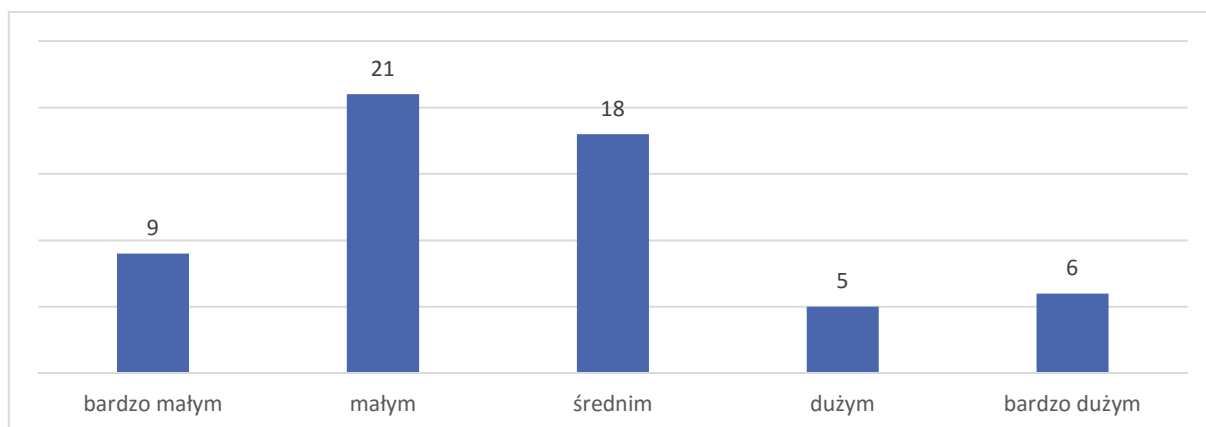
Na trudności, które pojawiły się w trakcie realizacji projektu wskazało 10 przedstawicieli przedsiębiorstw. Zdecydowana większość (49 firm) nie dostrzegała problemów w ramach wdrażania innowacji. Jeśli chodzi o obszary, których dotyczyły sygnalizowane trudności, te dotyczące kwestii kadrowych określano jako małe lub bardzo małe. Trudności w aspekcie finansowym wskazywane przez respondentów również określano jako bardzo małe. Na duże lub bardzo duże problemy finansowe wskazały łącznie dwie z badanych firm. Duże problemy związane z realizacją projektu w zakresie organizacyjnym i technologicznym wskazało łącznie 5 przedsiębiorstw.

Wykres 16. Odpowiedzi na pytanie: Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego? – aspekt kadrowy.

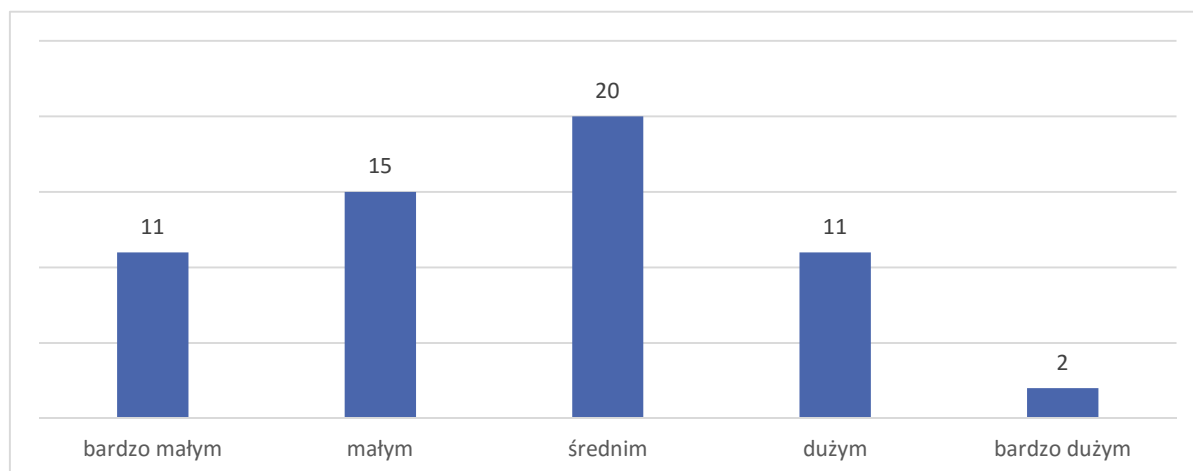
Źródło: badanie CAPI, N=59.

Wykres 17. Odpowiedzi na pytanie: Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego? – aspekt finansowy.

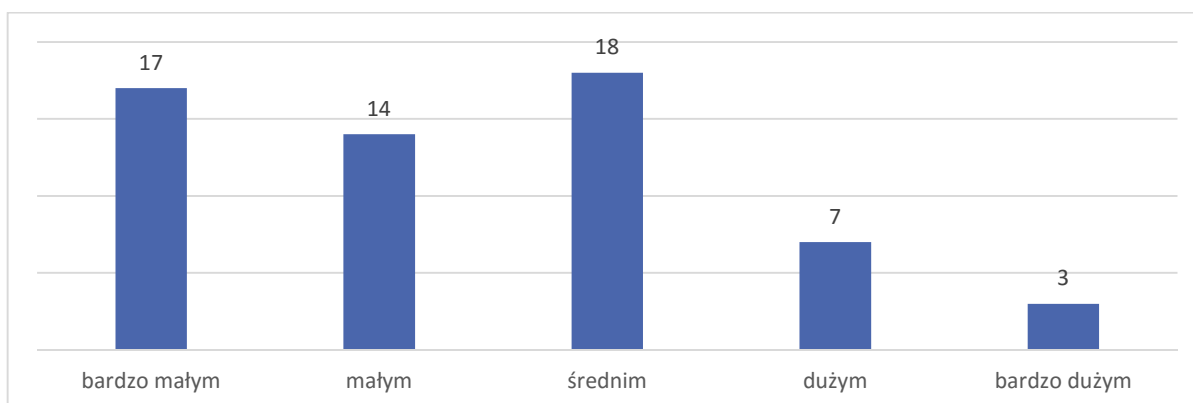
Źródło: badanie CAPI, N=59.

Wykres 18. Odpowiedzi na pytanie: Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego? – aspekt organizacyjny.

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Wykres 19. Odpowiedzi na pytanie: Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego? – aspekt technologiczny.

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Dokonując analizy obciążenia wynikającego z realizacji projektu należy wskazać, że respondenci najczęściej jako duże określali trudności organizacyjne (łącznie 11 wskazań). Poprzez trudności organizacyjne rozumiano problemy formalno-proceduralne, problemy z przygotowaniem odpowiedniej dokumentacji czy wzrost ilości zadań. W aspekcie finansowym realizacja projektu stanowiła obciążenie dla łącznie 9 firm, jednakże 5 respondentów określiło je jako bardzo duże. Problemy te dotyczyły m.in. takich kwestii jak: pojawienie się niespodziewanych wydatków, zmniejszenie się przychodów firmy czy konieczność pozyskania dodatkowych funduszy. Trudności technologiczne wynikające z wdrażania innowacji takie jak brak odpowiedniego sprzętu, urządzeń czy maszyn, niedostateczna wiedza praktyczna i teoretyczna, były problematyczne również dla 9 przedsiębiorstw, z czego 7 z nich określiło je jako duże. Aspekt kadrowy okazał się najmniej problematyczny dla małopolskich firm w procesie realizacji projektów. W przedsiębiorstwach nie zdiagnozowano istotnych problemów z niewystarczającą liczbą pracowników, niskimi kwalifikacjami, brakiem ich zaangażowania lub dużą rotacją. Przygotowanie pracowników do wdrażania innowacji można uznać jako prawidłowe.

Na tym etapie możemy mówić o sukcesie, bo rozwiązanie w ramach bonu jest przydatne dla naszego dużego projektu [...]. Dzisiaj są wszystkie przesłanki mówiące o tym, że ten projekt zaimplementowany do naszego dużego projektu powinien przynieść sukces naszej firmie. No i zgłaszają się do naszej firmy inne firmy, które są zainteresowane naszą zdobytą wiedzą.

Na pewno nie jest porażką ale też nie jest sukcesem. [...] dla nas maszyna jest super, ale nie jesteśmy jej w stanie wykorzystać, wprowadzić dalej bo wymaga to nakładów finansowych.

Prawdopodobnym jest, że w przypadku dwóch przedsiębiorstw, które nie planują wdrożenia innowacji z powodu, ich zdaniem niskiej jakości usługi wykonanej przez jednostkę badawczą, projekty zakończą się porażką i innowacja nie zostanie wdrożona. W pozostałych przypadkach można mówić o częściowym sukcesie wynikającym z faktu zarówno użyteczności projektu, jak i trwającymi pracami nad wdrożeniem rozwiązań w firmie.

Jesteśmy zadowoleni. [...] projekt zakończył się powodzeniem, sukcesem.

Ja bym nie używał takich górnolotnych określeń, nie ma sukcesu, jest duży krok naprzód jeżeli chodzi o odejście do konkretnego produktu na który pracujemy i bon pozwolił nam przyspieszyć pracę poprzez dofinansowanie co najmniej o rok.

Trudno dokonać jednoznacznej oceny czy realizowane projekty zakończyły się sukcesem czy porażką. Według beneficjentów niewątpliwym sukcesem wynikającym z otrzymanego wsparcia jest zakup nowoczesnych technologii, których nie udało się pozyskać bez środków unijnych. O pełnym sukcesie będzie jednak można mówić po wdrożeniu innowacji. Bonu na innowacje były pierwszym początkowym krokiem w kierunku transferu badań do przedsiębiorstw, który prawdopodobnie bez dofinansowania nie byłby podjęty.

WYSOKOŚĆ BONÓW

W ramach niniejszego rozdziału udzielono odpowiedzi na pytanie badawcze *Czy środki przeznaczone w ramach bonu były wystarczające, aby przedsiębiorstwo wdrożyło innowację produktową, procesową lub technologiczną? W jakim stopniu wysokość bonów odpowiadała na potrzeby rynku w tym zakresie?*

Bony na innowacje to forma bezzwrotnych dotacji, których wysokość w przypadku wsparcia udzielanego w ramach poddziałania 1.2.3 RPO WM (% dofinansowania) uzależniona jest od tego, czy przedsiębiorstwo korzystało już wcześniej z tego rodzaju pomocy. Maksymalny poziom dofinansowania wydatków kwalifikowanych wnioskodawców wynosi 90%, natomiast wkład beneficjenta 10% wydatków kwalifikowanych⁸. IZ RPO WM nie wprowadziła progu minimalnej wartości kosztów kwalifikowanych. W ramach pierwszego konkursu, będącego przedmiotem niniejszego badania, wszyscy beneficjenci otrzymali najwyższy odsetek dofinansowania wynoszący 90% wydatków kwalifikowanych.

Za wydatki kwalifikowalne uznaje się wydatki poniesione po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu i zaliczają się do nich:

1. Wydatki na zakup usług badawczo-rozwojowych związanych z opracowywaniem, rozwojem lub praktycznym zastosowaniem nowego lub ulepszonego produktu, usługi, bądź zmian procesowych, w tym:
  - a. wydatki na wykonanie analiz przedwdrożeniowych, testów oraz badań dotyczących jakości i zgodności z określonymi wymogami lub normami, a także certyfikację nowych lub znacząco ulepszonych rozwiązań,
  - b. wydatki na wykonywanie prac związanych z dostosowaniem technologicznym nowych lub ulepszonych rozwiązań, a także wykonanie serii próbnej (pierwsza produkcja) przed uruchomieniem produkcji masowej lub działalności handlowej,
  - c. w powiązaniu z powyższymi: wydatki na badania i prognozy rynku dla nowego lub istotnie ulepszanego rozwiązania, opracowanie strategii i procedur związanych z wykorzystywaniem rynkowym danego rozwiązania;
2. Wydatki na zakup usług w zakresie wzornictwa, w tym:
  - a. wydatki na wykonanie projektu wzorniczego, obejmującego opracowanie cech technicznych, użytkowych lub estetycznych danego produktu, w celu wprowadzenia do działalności rynkowej,
  - b. wydatki na opracowanie projektu inżynierskiego, obejmującego projekty szczegółowe: konstrukcyjny, technologiczny oraz projekty oprzyrządowania;
3. Wydatki na zakup usług ochrony własności intelektualnej, w związku z przygotowaniem zgłoszenia patentowego lub zgłoszeniem patentowym w tym:

---

⁸ Regulamin konkursu nr RPMP.01.02.03-IP.01-12-018/15.

- a. wydatki na zakup analiz i ekspertyz prawnych, ekonomicznych, marketingowych i technicznych dotyczących przedmiotu zgłoszenia lub postępowania,
- b. wydatki na zakup analiz i ekspertyz w zakresie wyceny wartości własności intelektualnej, perspektyw rynkowych i uwarunkowań prawnych komercjalizacji,
- c. wydatki na zakup usług doradztwa w zakresie ochrony wartości niematerialnych i prawnych oraz zarządzania w przedsiębiorstwie prawami własności intelektualnej.

Wszystkie wskazane powyżej wydatki związane są z opracowaniem danej usługi badawczo-rozwojowej. Zgodnie z Regulaminem konkursu wdrożenie innowacji w przedsiębiorstwie, uruchomienie produkcji masowej lub działalności handlowej nie jest przedmiotem finansowania w ramach poddziałania 1.2.3. W wyniku przeprowadzonego badania można jednak stwierdzić, że przedsiębiorcy chcieliby, aby dofinansowanie obejmowało również wdrożenie innowacji.

Uważam, że otrzymuje się bon i jest się pozostawionym, powinna być jeszcze jakaś pomoc do tego bonu [...]. Z resztą wprowadzenie innowacji jak się już ją ma, jest w pewien sposób trudne. Uważam, że w ramach bonu część środków powinna być na to, żeby to wdrożyć tak naprawdę, a nie tylko, żeby coś zrobić. I później jest się zostawionym samym sobie.

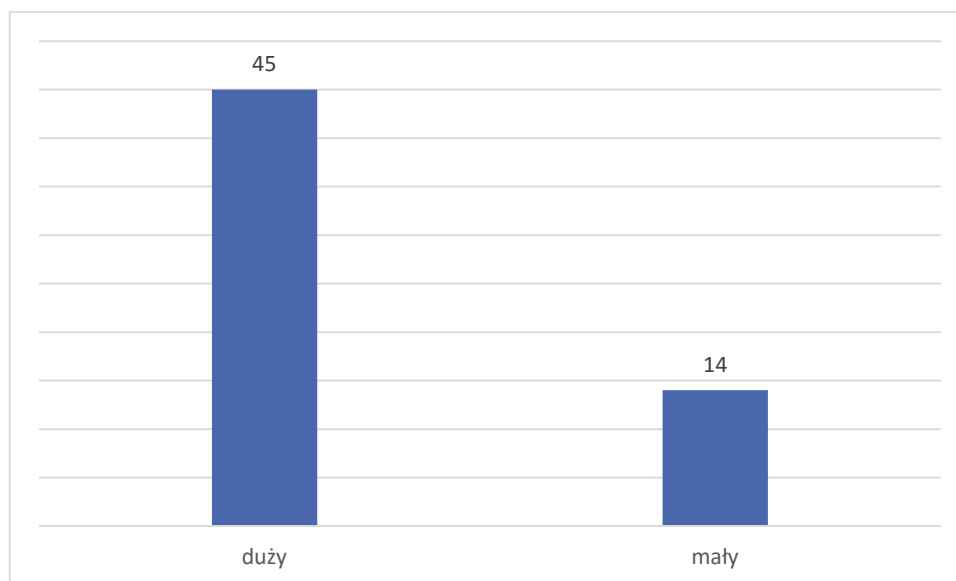
Wnioskodawcy w ramach konkursu poddziałania 1.2.3. mogli aplikować o różnej wartości bony na innowacje:

1. Mały bon na innowacje – 50 000 zł
2. Duży bon na innowacje – 100 000 zł

Usługi badawczo-rozwojowe w zakresie badań przemysłowych i/lub eksperymetalnych prac rozwojowych, a także usługi w zakresie wzornictwa dofinansowywane są w formie dużych bonów na innowacje. Typy projektów 3-6, tj. usługi w zakresie opracowania studium wykonalności, w zakresie zaawansowanych badań rynkowych i analiz przedwdrożeńowych, w zakresie wykonania badań dotyczących jakości i zgodności z określonymi wymogami lub normami oraz certyfikacji oraz w zakresie ochrony własności intelektualnej, dofinansowywane są w ramach małych bonów na innowacje. Usługi te mogą zostać zakwalifikowane do dofinansowania w formie dużego bonu, jednakże muszą być realizowane łącznie z usługami badawczo-rozwojowymi tzn. typami projektów 1-2.

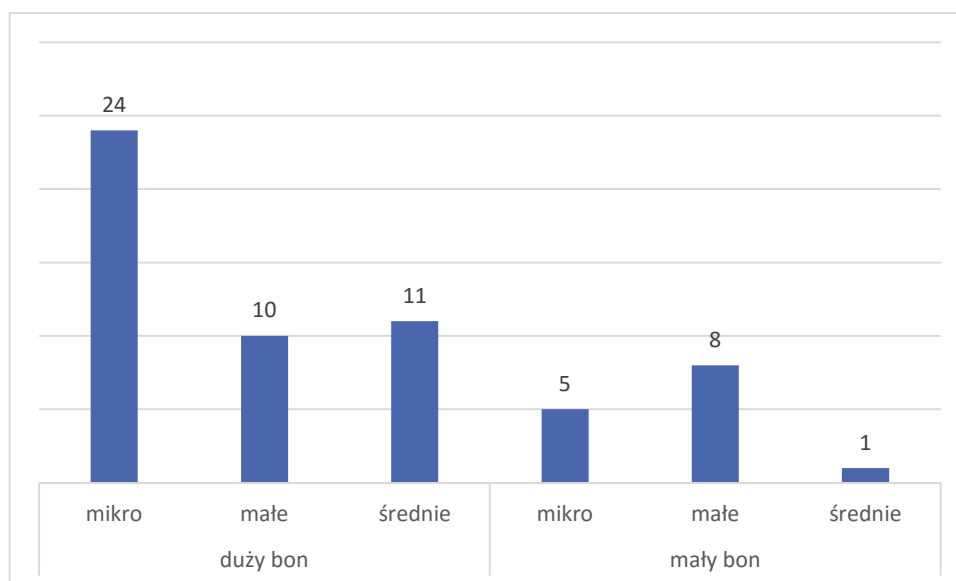
Bony na innowacje przyznawane w ramach poddziałania 1.2.3. RPO WM finansowano ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Zarząd Województwa Małopolskiego Uchwałą nr 607/16 z dnia 26 kwietnia 2016 r. podjął decyzję o zwiększeniu, określonej w § 22 ust. 2 Regulaminu konkursu, kwoty środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów z **3 515 548,00 zł** na **6 056 908,00 zł**.

Wykres 20. Rodzaje bonów na innowacje, o które aplikowali beneficjenci.

Źródło: Dokumentacja konkursowa.

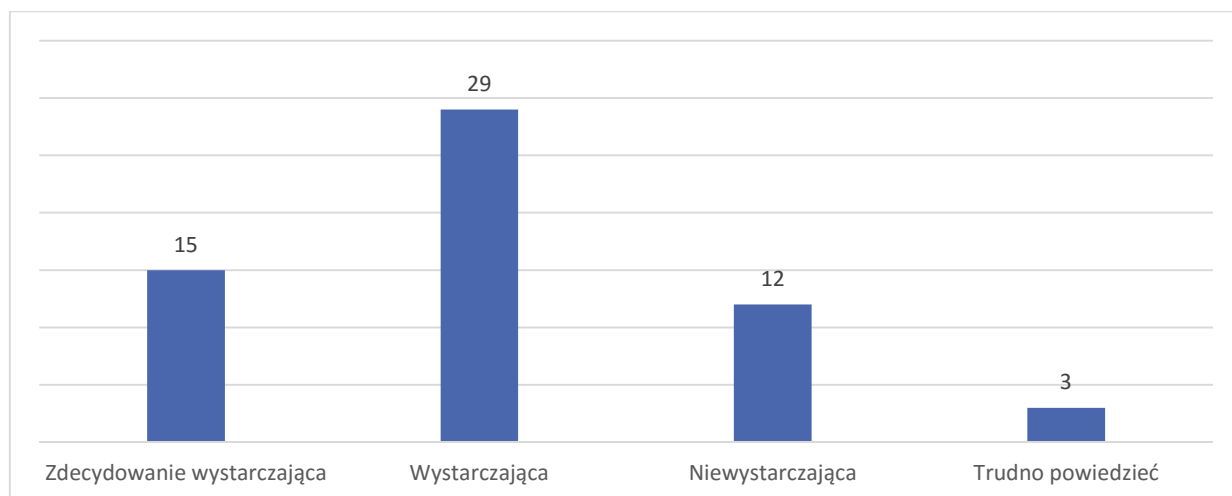
Wykres 21. Rodzaje bonów na innowacje, o które aplikowali beneficjenci z uwzględnieniem wielkości firmy.

Źródło: Dokumentacja konkursowa.

Zdecydowana większość beneficjentów aplikowała o dotację w postaci dużego bonu na innowacje – 45 przedsiębiorstw. Wśród nich dominowały mikroprzedsiębiorstwa (24 firmy). Odpowiednio 10 i 11 małych i średnich przedsiębiorstw również aplikowało o dotację do 100 tys. zł. Po mały bon na innowacje najczęściej wnioskowały mikro i małe przedsiębiorstwa (kolejno 5 i 8 firm).

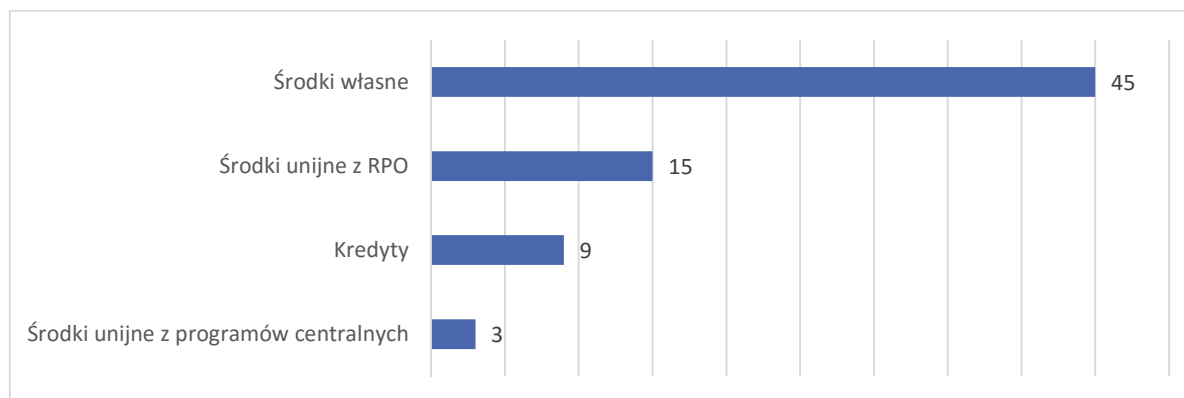
Wykres 22. Odpowiedzi na pytanie: Czy wartość bonu była wystarczająca do tego żeby przeprowadzić zaplanowane prace badawcze?

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Małopolscy przedsiębiorcy biorący udział w badaniu ogółem określili wysokość otrzymanego bonu na innowacje jako wystarczającą (łącznie odpowiedzi *Zdecydowanie wystarczająca* i *Wystarczająca* wyniosły 37). Liczbę osób, które wskazały, że wartość bonu była niewystarczająca można określić w skali niniejszego badania jako dość znaczną (20%). Osoby, które wskazały że otrzymane wsparcie było niewystarczające argumentowały, że w praktyce realizacja projektu okazała się bardziej kosztowna i wszystkie dodatkowe koszty musieli finansować z własnych środków. Według przedsiębiorców dodatkowe dofinansowanie było konieczne, aby móc w pełni zrealizować zaplanowane cele projektu i potrzeby rynku w tym zakresie. Jeśli chodzi o kwoty, o jakie według respondentów należało zwiększyć dofinansowanie to najczęściej wskazywali na ok. 50-100 tys. zł. Przedsiębiorcy odnosząc się do brakującej im kwoty niejednokrotnie wskazywali, że takie środki pozwoliłyby im na wdrożenie innowacji. Należy jednak pamiętać, że wsparcie firm w ramach bonu na innowacje przewidywało zakup usługi badawczo-rozwojowej polegającej na opracowaniu innowacyjnego rozwiązania i nie obejmowało jego implementacji do przedsiębiorstwa w ramach pozyskanej kwoty dofinansowania.

Wykres 23. Odpowiedzi na pytanie: Jakie są źródła finansowania wdrażanej innowacji? (respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź)

Źródło: badanie CAPI, N=59.

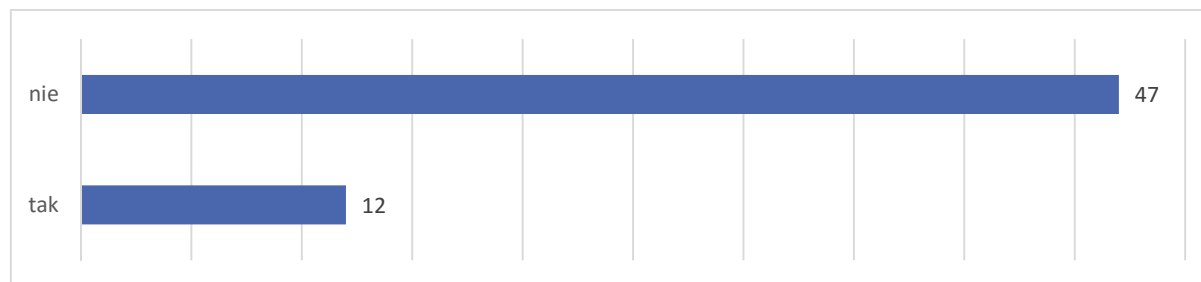
Źródłem finansowania projektów w ramach przedsiębiorstw były przede wszystkim środki własne firm – 45 przedsiębiorstw udzieliło takiej odpowiedzi. Drugim najczęściej pojawiającym się źródłem finansowania było wsparcie unijne z RPO (15). Przedstawiciele 9 przedsiębiorstw wskazali, że warunkiem realizacji przez nich innowacji było otrzymanie kredytu bankowego, zaś 3 – środki unijne z programów centralnych. Beneficjenci poddziałania 1.2.3 mogli wnioskować m.in. o środki w ramach poddziałań 3.4.4 typ A i 3.4.3 RPO WM 2014-2020 (Dotacje dla MŚP). W przypadku obu poddziałań wnioskodawcy mogli aplikować o wdrożenie prac B+R opracowanych w ramach:

- Poddziałania 1.2.3 Bony na innowacje (RPO WM 2014-2020)
- Poddziałania 1.2.1 Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw (RPO WM 2014-2020)
- Działania 2.2 (MRPO 2007-2013)
- Własnych prac przedsiębiorstw

Zarówno w pierwszym, jak i drugim naborze mikro i małe przedsiębiorstwa mogły uzyskać dofinansowanie w wysokości 55% wydatków kwalifikowanych. W przypadku średnich przedsiębiorstw firmy mogły uzyskać wsparcie na poziomie 45% wydatków. Różnica pomiędzy wymienionymi konkursami polegała na tym, że o dofinansowanie w ramach 3.4.3 mogły ubiegać się przedsiębiorstwa działające nie dłużej niż 24 miesiące, natomiast w ramach poddziałania 3.4.4 (typ A) firmy funkcjonujące na rynku ponad 24 miesiące.

Analiza zestawienia wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach poddziałań 3.4.3 i 3.4.4 pozwala stwierdzić, że niewielka liczba beneficjentów bonów na innowacje zdecydowała się na aplikowanie o środki na wdrożenie innowacji w przedsiębiorstwach. Spośród 9 złożonych wniosków w naborze w poddziałaniu 3.4.3, 5 wniosków zostało ocenionych pozytywnie, z czego 1 beneficjent otrzymał już dofinansowanie. Jeśli chodzi o poddziałanie 3.4.4 złożonych zostało 10 wniosków przez beneficjentów bonów na innowacje, spośród których 4 zostały zatwierdzone. W ramach dwóch pozostałych konkursów poddziałania 3.4.4 dotyczących typów projektów B tj. Inwestycje MŚP - produkujących urządzenia finalne niezbędne do produkcji energii lub biokomponentów i biopaliw II i/lub III generacji, 2 beneficjentów bonu na innowacje złożyło wnioski o dofinansowanie wdrożenie innowacji z czego 1 wniosek został oceniony negatywnie, z kolei rozstrzygnięcie drugiego konkursu planowane jest na kwiecień 2018 roku. Podsumowując spośród 59 badanych beneficjentów bonów na innowacje 21 przedsiębiorców aplikowało o środki na wdrożenie innowacji z czego 9 zostało ocenionych pozytywnie.

Wykres 24. Odpowiedzi na pytanie: Czy w toku prac badawczych pojawiła się konieczność dodatkowych badań, aby można było podjąć decyzję o wdrożeniu innowacji?

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Prowadzone prace badawcze w ramach bonów na innowacje nie generowały zdaniem przedsiębiorców konieczności przeprowadzenia dodatkowych badań, umożliwiających ich wdrożenie. Respondenci w trakcie wywiadów w większości deklaruowali, że zaplanowane prace badawczo-rozwojowe były wystarczające do prawidłowej realizacji projektów i pomimo, że niektórzy ankietowani wskazywali na konieczność większego dofinansowania projektów, ich realizacja nie wymagała dodatkowych prac badawczych. W wyniku przeprowadzenia wywiadów 12 respondentów przyznało, że w wyniku realizacji projektu dostrzegli konieczność dodatkowych badań, z czego 9 z nich podjęło się ich realizacji.

Dokonując podsumowania powyższych informacji dotyczących wysokości otrzymywanego przez przedsiębiorców wsparcia należy podkreślić, że dla większości firm otrzymane dofinansowanie okazało się wystarczające do realizacji zaplanowanych celów. Wszystkie przedsiębiorstwa wybrane do dofinansowania skorzystały z najwyższego odsetka dofinansowania wynoszącego 90% wydatków kwalifikowanych. Pozostałą część nakładów finansowych niezbędnych do wdrożenia innowacji przedsiębiorcy najczęściej pokrywali ze środków własnych, rzadziej z innych dofinansowań lub kredytów. Przedstawiciele firm, którzy wysokość bonów określili jako niewystarczającą to przedsiębiorcy, którzy w celu realizacji zaplanowanych założeń wskazali, że innowacja wymagałaby dodatkowego dofinansowania sięgającego od 50 do 100 tys. zł.

Bony na innowacje zakładały dofinansowanie opracowania usługi badawczo-rozwojowej i nie obejmowały procesu jej wdrożenia w przedsiębiorstwie. Zastrzeżenia przedsiębiorców co do wysokości otrzymanych środków, które niektórzy określili jako niewystarczające zdaniem zespołu badawczego wynikały głównie z błędnego przekonania że projekt obejmie również implementację rozwiązań w praktycznym funkcjonowaniu firmy. Regulamin konkursu precyzował jednak, że w ramach usługi nie będą kwalifikowane działania i wydatki związane z uruchomieniem produkcji masowej lub działalności handlowej. W celu wdrożenia innowacji w firmie, przedsiębiorcy powinni wykorzystać środki własne lub pozyskać je np. poprzez inne programy unijne zakładające taki cel.

GOSPODARCZE WYKORZYSTANIE INNOWACJI

W niniejszym rozdziale udzielono odpowiedzi na pytanie badawcze: *Czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu wsparcie może przyczynić się do zwiększenia skali gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów skutkujących wprowadzeniem na rynek nowych, ulepszonych produktów, procesów i usług?*

Innowacje we współczesnej gospodarce światowej stanowią czynniki kluczowe w osiągnięciu przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw. Transfer wiedzy do sfery przedsiębiorczości (produkcji, usług, procesów) pobudza konkurencyjność i dynamizuje środowisko naukowe i przedsiębiorcze. W tym przypadku poprzez innowacyjność należy rozumieć zdolność i motywację przedsiębiorstw do ustawicznego poszukiwania i wykorzystywania w praktyce wyników prac badawczych, nowych pomysłów i wynalazków⁹.

Transfer wiedzy, czyli wymiana informacji pomiędzy przedstawicielami środowiska teoretycznego, a praktykami sprzyja konkurencyjności MŚP nie tylko w zasięgu lokalnym i regionalnym ale również krajowym i międzynarodowym. Służą temu tworzone w MŚP, m.in. w wyniku wsparcia z funduszy europejskich, działy B+R lub B+R+I.

Pozycja Małopolski pod względem innowacyjności na tle innych regionów została scharakteryzowana przez KE w raporcie o innowacyjności europejskich regionów *Regional Innovation Scoreboard* z 2014 r. Małopolska wraz z województwami: mazowieckim, dolnośląskim, śląskim i podkarpackim została przyporządkowana do grupy umiarkowanych innowatorów (moderate innovators)¹⁰. Poprzez umiarkowanych innowatorów rozumie się kraje lub regiony, których wskaźnik innowacyjności znajduje się pomiędzy 50% a 90% średniego wskaźnika dla krajów UE. Na umocnienie się regionu województwa małopolskiego i dążenie do sklasyfikowania go jako lidera innowacyjności niewątpliwie wpływ ma stworzenie wizerunku Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji dzięki tworzeniu i optymalizacji warunków dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości¹¹. Służą temu m.in. wsparcie przedsiębiorstw we wprowadzaniu w nich innowacyjnych zmian poprawiających ich konkurencyjność na rynku. Zgodnie z zapisami Regionalnej Strategii Innowacji 2020, główną gałęzią konkurencyjnej gospodarki regionalnej będą przemysły wiedzy i nowoczesnych technologii, wykorzystujące kluczowe atuty rozwojowe Małopolski – kapitał intelektualny, aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców. Dziedziny, w których województwo wykazuje wyraźną aktywność określono w Inteligentnych Specjalizacjach Województwa Małopolskiego i należą do nich:

- Chemia,
- Produkcja metali i wyrobów metalowych oraz wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych,
- Energia zrównoważona,
- Elektrotechnika i przemysł maszynowy,

⁹ M. Ciesielska, *Metody transferu wiedzy w przedsiębiorstwie*, [w:] M. Adamska, M. Szewczuk-Stępień, *Know-how – efektywna komunikacja w regionalnym transferze wiedzy. Rozwinięcie i synteza wyników*, Opole 2012.

¹⁰ Regional Innovation Scoreboard 2014.

¹¹ Regionalna Strategia Innowacji 2020.

- Przemysły kreatywne i czasu wolnego (z kulturą i turystyką),
- Nauki o życiu,
- Technologie informacyjne i komunikacyjne.

Chemia obejmuje nauki chemiczne, w szczególności programy związane z ochroną zdrowia, rolnictwem, przemysłem rolno-spożywczym, drzewnym i celulozowo-papierniczym, gospodarką odpadami, energetyką, materiałami na potrzeby budownictwa i transportu oraz surowcami naturalnymi.

Produkcja metali i wyrobów metalowych oraz wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych obejmuje przede wszystkim rozwój wyrobów metalowych na potrzeby elektryki i energetyki, tworzenie innowacyjnych proekologicznych rozwiązań konstrukcyjnych i komponentów w maszynach, urządzeniach i środkach transportu, tworzenie materiałów o podwyższonych właściwościach użytkowych, pozyskiwanie i przetwórstwo surowców.

Energia zrównowazona obejmuje zagadnienia rozwoju energetyki oraz wykorzystania energii w sposób zaspokajający potrzeby obecnego pokolenia bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie. Dziedzinami nauki zaliczanymi do tej specjalizacji są m.in. inteligentne sieci i magazynowanie energii, odnawialne źródła energii, energooszczędne budynki i miasta, efektywność energetyczna, czyste technologie przetwarzania i konwersji paliw.

Elektrotechnika i przemysł maszynowy obejmuje przede wszystkim produkcję i rozwój wyrobów elektronicznych, optycznych, urządzeń elektrycznych i mechanicznych, a także produkcję pojazdów samochodowych i pozostałego sprzętu transportowego

Przemysły kreatywne i czasu wolnego obejmują głównie produkcję, wytwarzanie, wystawiennictwo, jak i sprzedaż i produkcję dóbr chronionych prawami autorskimi, działalność kulturalną i branżę turystyczną

Nauki o życiu to dziedzina obejmująca obszary interdyscyplinarne leżące na pograniczu nauk medycznych, biologicznych i biochemicznych. Przykładowe dziedziny nauki zaliczane do tej specjalizacji to agrotechnika, nauki o zwierzętach, biochemia, bioinżynieria, biologia, ekologia, medycyna, farmakologia, ochrona środowiska, nauki o żywieniu, genetyka i genomika, biologia molekularna, nanotechnologia.

Technologie informacyjne i komunikacyjne dotyczą działań obejmujących produkcję i wykorzystanie urządzeń telekomunikacyjnych i informatycznych oraz usług im towarzyszących, a także gromadzenie, przetwarzanie, udostępnianie informacji w formie elektronicznej z wykorzystaniem technik cyfrowych i wszelkich narzędzi komunikacji elektronicznej. Zalicza się tu m.in. automatyzację i robotyzację procesów technologicznych, systemy inteligentnego projektowania i zarządzania budynkami, technologie geoinformacyjne, rozwiązania transportowe przyjazne środowisku.¹²

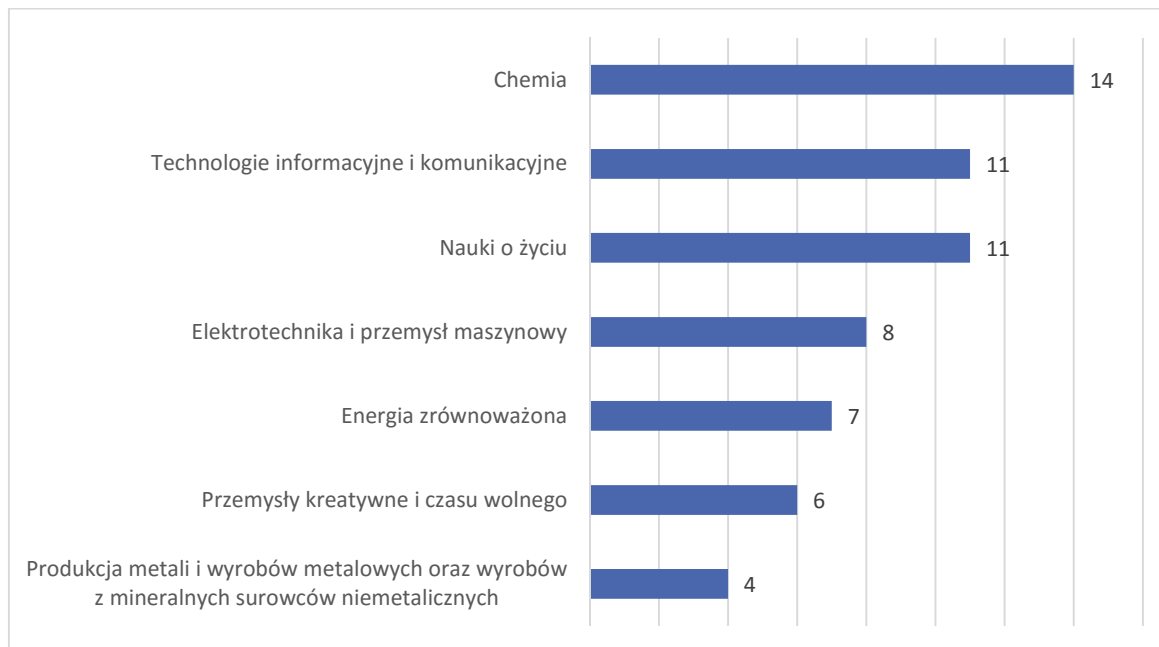
Wskazane powyżej inteligentne specjalizacje regionu to obszary tematyczne, których dotyczyły innowacje wsparte w ramach poddziałania 1.2.3 RPO WM. Każdy wnioskodawca zobligowany został do wykazania, jakiej IS dotyczyć będzie projekt. Wprowadzane na rynek w wyniku realizacji projektów nowe produkty i usługi przyczyniają się do rozwoju tych obszarów.

---

¹² Inteligentne Specjalizacje Województwa Małopolskiego.

Małopolska [...] powinna iść w kierunku inteligentnych specjalizacji, bo ma na to zaplecze i pójście za tym jest bardzo dobrym rozwiązaniem.

Wykres 25. Przynależność wspartych projektów do poszczególnych inteligentnych specjalizacji.¹³

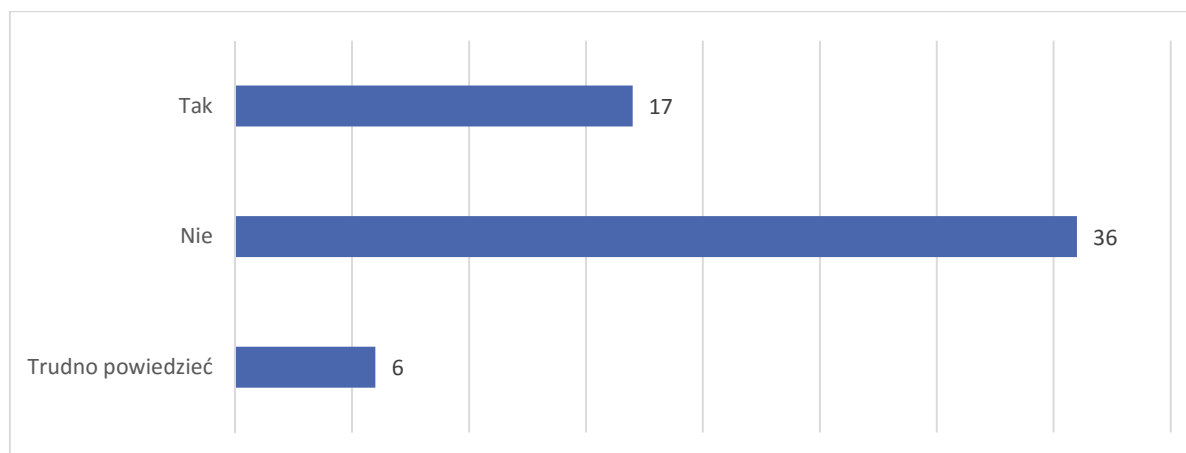
Źródło: dokumentacja konkursowa.

Jak wynika z powyższego wykresu większość projektów wspartych w ramach bonów na innowacje dotyczyła obszaru chemii (14). Projekty obejmujące wskazaną IS realizowane były głównie poprzez mikroprzedsiębiorstwa i małe firmy w postaci dużych bonów na innowacje (11). Wszystkie innowacje w dziedzinie chemii dotyczyły innowacji produktowych, natomiast część z nich realizowana była łącznie z innowacją procesową. Innowacje obejmujące technologie informacyjne i komunikacyjne (11) realizowały w dużej mierze mikroprzedsiębiorstwa (8) w formie dużego bonu na innowacje (8). Technologie informacyjne i komunikacyjne to jedyny obszar w ramach którego realizowano innowacje marketingową. W ramach IS nauki o życiu realizowano głównie innowacje produktowe (10), spośród których 5 wdrażały średnie przedsiębiorstwa, 4 mikroprzedsiębiorstwa, a 2 małe firmy. Dominował duży bon na innowacje (8). W dziedzinach produkcja metali i wyrobów metalowych oraz wyrobów mineralnych, a także przemysły kreatywne i czasu wolnego realizowano wyłącznie innowacje produktowe, w których dominował duży bon na innowacje.

W celu pełnego gospodarczego wykorzystania innowacji wdrożonej w wyniku wsparcia z RPO WM, w części przedsiębiorstw pojawiła się potrzeba wprowadzenia dodatkowych zmian ich funkcjonowania.

¹³ Łączna liczba IS, których dotyczyły projekty wyniosła 62, ponieważ projekty dwóch badanych firm obejmowały swoim zakresem po dwie IS.

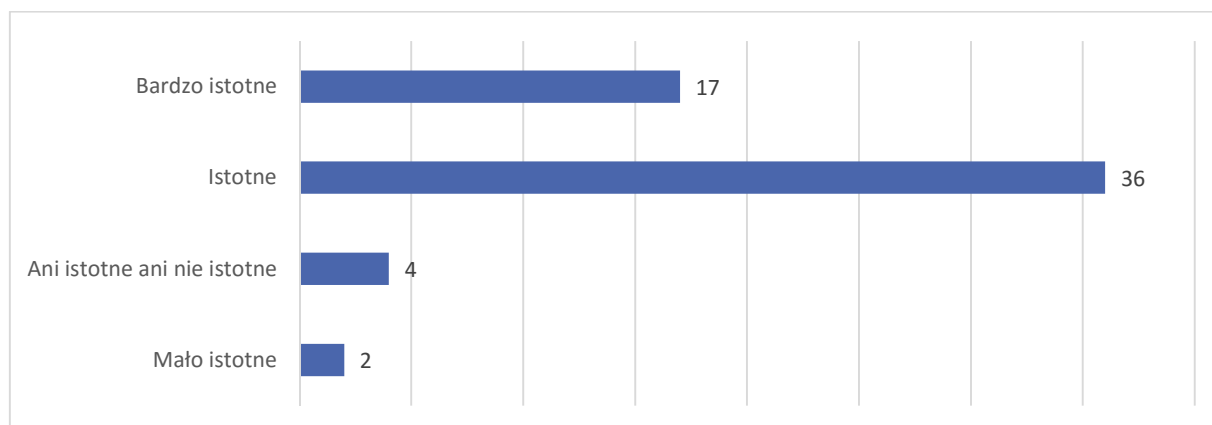
Wykres 26. Odpowiedzi na pytanie: Czy w wyniku wdrożonej innowacji pojawiła się potrzeba wdrażania dodatkowych zmian w przedsiębiorstwie?

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Spośród wszystkich przebadanych firm, przedstawiciele 17 z nich potwierdzili, że z otrzymanym bonem na innowacje wiązała się konieczność dodatkowych modernizacji, które dotyczyły przede wszystkim obszaru technologicznego działania firm. Przedsiębiorcy wskazywali, że pojawiła się potrzeba zakupu dodatkowych maszyn, technologii lub rozbudowa linii produkcyjnej. Poza aspektem organizacyjnym, przedsiębiorcy wskazywali, że wdrażanie innowacji przyczyniło się do implementowania dodatkowych zmian w obszarze organizacyjnym i kadrowym (zatrudnienie nowych pracowników).

Wykres 27. Odpowiedzi na pytanie: Czy jest Pani/Pan w stanie określić znaczenie wdrażania innowacyjnych rozwiązań, prac badawczych lub rozwojowych w działalności Pani/Pana firmy?

Źródło: badanie CAPI, N=59.

Większość małopolskich MŚP wspartych w ramach poddziałania 1.2.3 dostrzega potrzebę wdrażania innowacji w przedsiębiorstwach – ich istotność potwierdziło łącznie 53 przedstawiciele małopolskich firm. Badanie przeprowadzone wśród beneficjentów bonów na innowacje potwierdza ich gotowość do prowadzenia działalności B+R+I oraz otwartość na współpracę z jednostkami badawczymi w tym zakresie.

Wsparcie małopolskich przedsiębiorstw niewątpliwie wpływa mobilizująco i dynamizująco na proces tworzenia nowych produktów, wdrażania nowych technologii i opracowywania nowych rozwiązań. Zdaniem uczestników badania wpływa to korzystnie na pozycję rynkową oraz na rozwój firm. Wsparcie w ramach poddziałania 1.2.3 pełniło funkcję motywującą przedsiębiorców do podjęcia działań i zainwestowania własnych środków w działalność B+R.

Małopolska to jest duży potencjał innowacyjny, ja myślę, że spotykając się nawet z kolegami, znajomymi wiem, że pomysłów jest wiele i takie bony na pewno są przydatne.

Jeden z przedsiębiorców zwrócił również uwagę, że impuls do wprowadzania innowacji może stanowić również ustawa o innowacyjności, która zakłada m.in. zwiększenie wysokości ulgi podatkowej na działalność B+R. Przekazane wsparcie bez wątpienia wpisuje się w rynkową potrzebę prowadzenia nietypowych, nowoczesnych i innowacyjnych badań. Innowacyjność to obszar, który zdaniem małopolskich przedsiębiorców jest w stanie wchłonąć o wiele więcej środków niż zaplanowane obecnie, dlatego uważają, że Województwo Małopolskie powinno sukcesywnie zwiększać dofinansowanie opracowywania i wdrażania innowacji w sektorze MŚP.

Absolutnie dopracowywanie nowych technologii i wdrożenie ich w przedsiębiorstwach to jest przyszłość technologii w Polsce, my nie jesteśmy już krajem w którym korzysta się tylko z siły roboczej, musimy czymś nowym pokazać się na rynku i krajowym i europejskim.

Innowacja to nie potrzeba tylko konieczność i nie chodzi o jakieś innowacje kosmiczne tylko każda firma podnosi poziom techniczny, poziom usług czy też przynosi nowe zyski to wszystko innowacje. Czasami mówimy, że innowacja nie dotyczy małej firmy to prawda, wszędzie można zastosować innowacje i bez tego nie ma żadnego postępu.

MATRYCA WDROŻONYCH INNOWACJI

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
Inteligentna Specjalizacja : Chemia				
1	produktowa	Założeniem projektu było opracowanie nowych innowacyjnych produktów w postaci mieszanek i/lub dodatków paszowych działających immobilizująco na wiele mikotoksyn z wysoką wydajnością. Głównymi założeniami było osiągnięcie wysokiej sorpcyjności produktu w stosunku do analizowanych toksyn, biorąc pod uwagę możliwe zjawisko desorpcji następującej w dalszej części układu pokarmowego.	Produkcja pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana	średnie
2	produktowa	Prace badawcze miały na celu opracowanie bazy emulsyjnej oraz bazy toniku, stanowiących podstawę do otrzymania, w wyniku prostych modyfikacji surowcowych. Opracowane receptury bazowały na surowcach naturalnych spełniających standardy Cosmos.	Produkcja wyrobów kosmetycznych i toaletowych	mikro
3	produktowa procesowa	Głównym założeniem projektu było opracowanie składu innowacyjnego nawozu opartego na odpadach z procesu odsiarczania spalin oraz odpadach z procesu spalania węgla, a także opracowanie technologii granulacji nawozu.	Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	mikro
4	produktowa	Proces badawczy zakładał badanie współczynników przenikania ciepła ram okiennych projektowanych z różnych konfiguracji gatunków drewna naturalnego i drewna modyfikowanego pod względem gęstości i współczynnika przewodności cieplnej. Z wytypowanych rozwiązań wykonano prototypy kompozytów warstwowych do wykonania ram, które zostaną przetestowane pod względem przydatności do zamierzonego stosowania.	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	małe

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
5	produktowa	<p>Przedmiotem projektu było opracowanie dla firmy koncentratu, który będzie wykorzystany w chemicznej metodzie czyszczenia wymienników ciepła. Opracowana metoda powinna skutkować szybszym niż w stosowanych obecnie technikach roztwarzaniem osadów roztworem traktującym.</p> <p>Roztwór ten powinien być tani, nietoksyczny i nieagresywny w stosunku do tworzyw wykorzystywanych w aparaturze czyszczącej oraz w urządzeniach cieplnych.</p>	Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana	małe
6	produktowa procesowa	Innowacja polegała na opracowaniu produktu w postaci prototypu ekologicznej termoplastycznej deski do krojenia chleba i warzyw z surowców odnawialnych i pochodzących z recyklingu materiałowego.	Produkcja artykułów gospodarstwa domowego, toaletowych i sanitarnych	małe
7	produktowa	Innowacja polegała na zakupie usługi badawczo-rozwojowej związanej z opracowaniem technologii produkcji nowego oleju do drewna. Produkt dzięki wykorzystaniu naturalnych składników jest bezpieczny zarówno dla człowieka, jak i dla środowiska.	Produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających	średnie
8	produktowa procesowa	Przedmiotem projektu był zakup usługi badawczo-rozwojowej polegającej na opracowaniu innowacyjnych metod produkcji płyt izolacyjno-konstrukcyjnych służących do wykonywania obudów kominków. W wyniku realizacji usługi przedsiębiorstwo będzie miało możliwość rozpoczęcia produkcji nowatorskich płyt.	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu	małe
9	produktowa procesowa	Przedmiotem projektu realizowanego przez przedsiębiorstwo był zakup usługi badawczo-rozwojowej. Usługa polegała na opracowaniu innowacyjnej technologii wytwarzania gotowej piwnicy, skonstruowanej w sposób zapewniający minimalne koszty utrzymania i eksploatacji produktów firmy.	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	małe

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
10	produktowa procesowa	Celem projektu było otrzymanie wiarygodnych danych dotyczących wielkości emisji ozonu przez system opracowany w firmie beneficjenta w funkcji czasu oraz efektywności zastosowanych urządzeń służących rozkładowi tego czynnika. W efekcie uzyskano dane dotyczące zjawisk zachodzących w pomieszczeniu z określeniem czasu wypełnienia pomieszczenia ozonem jak i czasu jego dezaktywacji.	Pozostałe badania i analizy techniczne	mikro
11	produktowa procesowa	Przedmiotem projektu była usługa badawczo-rozwojowej związana z rozwojem produktów chemicznych przedsiębiorstwa. Usługa polegała zarówno na poprawie jakości oferowanego produktu, jak i wprowadzenia nowego rodzaju produktu. Celem projektu było pozyskanie wiedzy oraz przeprowadzenia badań nad nowymi typami produktu z grupy octanów sodu, ulepszonymi produktami oraz możliwymi zmianami procesowymi.	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych	małe
12	produktowa procesowa organizacyjna	Głównym założeniem projektu był zakup usługi badawczo-rozwojowej w celu opracowania zagadnienia doboru materiałów i technologii wytwarzania palet transportowych z tworzyw sztucznych.	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów	mikro
13	produktowa	W ramach projektu przedsiębiorstwo zakupiło usługę badawczo – rozwojową polegającą na opracowaniu innowacyjnego systemu ochrony przeciwpożarowego. Koncepcja zakładała stworzenie nowatorskich kurtyn dymowych oraz proces ich certyfikacji.	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana	mikro

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
14	produktowa	Usługa polegała na ulepszeniu oferowanego przez firmę produktu, jakim jest beton ogniotrwały. Badania polegały na zaprojektowaniu alternatywnej, w stosunku do obecnie stosowanej, receptury materiału ogniotrwałego wykorzystywanego do produkcji akumulacyjnych wymienników ciepła oraz palenisk.	Produkcja wyrobów ogniotrwałych	mikro
Inteligentna Specjalizacja: Elektrotechnika i przemysł maszynowy				
15	produktowa	Wsparcie finansowe przeznaczone na zakup usług badawczo-rozwojowych w zakresie opracowania nowego innowacyjnego przyrządu do bezinwazyjnej diagnostyki stanu wirnika silników indukcyjnych. W efekcie prac nastąpiło określenie koncepcji usług i jej przyszłe zastosowanie. W ramach projektu weryfikowano metodykę pomiarowobadawczą w warunkach laboratoryjnych oraz przeprowadzono prace testowe i eksperymentalne w warunkach najbardziej zbliżonych do rzeczywistych.	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	mikro
16	produktowa	Projekt miał na celu stworzenie funkcjonalnego, estetycznego i nowoczesnego wyglądu zabudowy samochodowej kontenerowej, izoterm i chłodni. W ramach projektu zakupiona została usługa wzornicza umożliwiająca zaprojektowanie konstrukcji	Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i naczep	średnie
17	produktowa	W wyniku realizacji projektu zostały opracowane nowe wzory przystanków komunikacji miejskiej wyposażonych w autonomiczny fotowoltaiczny system zasilania oparty na panelach fotowoltaicznych oraz z wykorzystaniem szkła fotowoltaicznego.	Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i naczep	średnie

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
18	produktowa	Przedmiotem projektu był zakup usług badawczo-rozwojowych związanych z opracowaniem ulepszonego rozdrabniacza, który umożliwił rozdrabnianie elementów metalowych pojawiających się w procesie rozdrabniania. Tego typu rozdrabniacz jest bardziej uniwersalny, zmniejszając się koszty napraw i jest bardziej konkurencyjny na rynku.	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	małe
19	produktowa procesowa	Przedmiotem projektu była usługa badawczo – rozwojowa zakładająca stworzenie prototypu robota natryskowego. Innowacyjnym rozwiązaniem było opracowanie maszyny wykonującej natrysk połączeń powierzchni pionowych i poziomych. Dotychczas dostępne na rynku maszyny nie posiadały takiej funkcji.	Produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających	mikro
20	produktowa	W wyniku innowacji powstała nowa grupa agregatów prądotwórczych. W ramach opracowywania produktów przedsiębiorstwo prowadziło na bieżąco badania nad prototypami agregatów w celu weryfikacji czy spełniają wszystkie wymagania i normy. W efekcie opracowano produkt o lepszych parametrach, emitujący mniejszy hałas.	Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów	średnie
21	produktowa	Przedsiębiorstwo w wyniku wdrożonej innowacji opracowało nowe produkty w postaci 8 grup generatorów do zastosowań profesjonalnych przystosowanych do pracy na zewnątrz pomieszczeń. W ramach innowacji wykonano badania i testy prototypów, które pozwoliły na ulepszenie produktów. Innowacja umożliwiła poszerzenie oferty przedsiębiorstwa o produkty zaawansowane technologicznie.	Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów	małe
Inteligentna Specjalizacja: Energia zrównoważona				

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
22	produktowa	Przedmiotem projektu była usługa badawcza służąca opracowaniu przez przedsiębiorstwo oprogramowania. W ramach usługi możliwe było przeprowadzenie testów oprogramowania, pod kątem jego zgodności z normą PN-EN 61850.	Działalność związana z oprogramowaniem	małe
23	produktowa	Przedmiotem projektu było opracowanie innowacyjnego systemu zasilania dla automatycznych kotłów grzewczych spalających pellet. System zasilania pozwoli na uniezależnienie pracy kotła od dostępności energii z sieci elektroenergetycznej.	Produkcja grzejników i kotłów centralnego ogrzewania	małe
24	produktowa	Przedmiotem projektu było wykonanie badań przemysłowych mających na celu potwierdzenie właściwości użytkowych nowo opracowanych receptur tynków, gruntów i klejów oraz weryfikacja stałości właściwości użytkowych tych produktów. W wyniku przeprowadzonych badań możliwe było rozpoczęcie produkcji produktów i ich późniejsze wprowadzenie na rynek.	Produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających	mikro
25	produktowa	Innowacja polegała na przeprowadzeniu badań nad systemem, którego założeniem jest wykorzystanie najnowszych rozwiązań technicznych do pozyskiwania energii elektrycznej z energii słońca oraz wiatru. Istotną rolę systemu jest przygotowanie stanowiska ładowania pojazdów elektrycznych (rowery, samochody). W ramach innowacji dokonano wyboru optymalnych rozwiązań w dziedzinie przetwarzania oraz magazynowania energii elektrycznej.	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw	mikro
26	produktowa procesowa	Projekt zakładał opracowanie innowacyjnego sposobu montażu balkonów do budynków. W wyniku realizacji usługi powstał projekt innowacyjnego balkonu, montowanego w istniejących konstrukcjach budowlanych, cechującego się technologią montażu o zredukowanym	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części	mikro

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
		wpływie na termoizolacyjność budynków.		
27	produktowa	Celem projektu była usługa badawczo-rozwojowa związana z zastosowaniem w praktyce produktu przedsiębiorstwa - pelletu biomasowo - odpadowego. W ramach innowacji opracowano analizy i prognozy wykorzystania produktu firmy i wrowadzenia go na rynek.	Pozostałe badania i analizy techniczne	mikro
Inteligentna Specjalizacja: Nauki o życiu				
28	produktowa	W ramach projektu przeprowadzono badania nad produktami firmy, które planuje się wprowadzić na rynek. Testami mikrobiologicznymi objęto 20 produktów przedsiębiorstwa.	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych	małe
29	produktowa	W ramach projektu przeprowadzono badania na 20 nowymi produktami firmy. W celu wprowadzenia ich na rynek konieczne było przeprowadzenie analiz mikrobiologicznych składów produktów w celu sprawdzenia ich właściwości dermatologicznych.	Produkcja wyrobów kosmetycznych i toaletowych	mikro
30	produktowa	Przedmiotem projektu było opracowanie optymalnego ekoinnowacyjnego podłoża dedykowanego uprawie truskawek. Badania umożliwiły stworzenie naturalnego podłoża wpływającego na kwitnienie.	Produkcja nawozów i związków azotowych	mikro
31	produktowa	Projekt dotyczył nowej, innowacyjnej usługi oferowanej przez przedsiębiorstwo, która obok tradycyjnej nauki gry w tenisa, zakładała przeprowadzenie szczegółowych testów uczestników. Testy umożliwiły zdiagnozowanie ukrytych lub nieświadomych dysfunkcji, wad postawy czy schorzeń wewnętrznych.	Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych	mikro

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
32	produktowa	Realizacja projektu obejmowała opracowanie receptur na wyroby ciastkarskie i batony o zwiększonej zawartości białka wytworzone z obfuszczonych nasion konopi, mąki i białka konopnego z wykorzystaniem zamienników cukru buraczanego (sacharozy). Opracowane produkty charakteryzują się wysoką jakością oraz specyficznymi walorami zdrowotnymi.	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek	średnie
33	produktowa	W ramach projektu opracowany został produkt na bazie solanki z dodatkiem mąki konopnej. W ramach projektu zaplanowano produkcję od kilku do kilkunastu wyrobów modelowych z wykorzystaniem mąki konopnej, spośród których wybrany został produkt najlepszy dla konsumentów.	Sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa	średnie
34	produktowa	Celem praktycznym realizacji projektu było opracowanie nowej generacji preparatu do zwalczania pasożytów opartego o naturalne składniki mineralne. Projekt obejmował badania nad składem preparatu oraz jego skutecznością.	Produkcja nawozów i związków azotowych	średnie
35	produktowa	W ramach wdrażania projektu został opracowany suplement diety. Innowacja polegała na spreparowaniu składnika (spiruliny), który po dodaniu go do soku zapewnia jego prozdrowotne właściwości. W wyniku innowacji opracowano pełną recepturę możliwą do wdrożenia w produkcji. Składnik został opracowany w taki sposób, aby nie wpływał on negatywnie na aspekt smakowy produktu przy jednoczesnym zachowaniu jego walorów prozdrowotnych.	Produkcja napojów bezalkoholowych; produkcja wód mineralnych i pozostałych wód butelkowanych	średnie

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
36	produktowa	W wyniku innowacji opracowano nową recepturę i technologię warzenia piwa. Dzięki zastosowanej formule powstał produkt o obniżonej zawartości cukrów i kalorii, oraz obniżający ciśnienie. Nowe produkty i technologie ich wytwarzania powstałe w wyniku wdrożenia innowacji mogą zostać w pełni zaimplementowane w przedsiębiorstwie. Rozszerzenie gamy produktów przyczyniło się do zwiększenia konkurencyjności firmy.	Produkcja piwa	małe
37	produktowa	Innowacja stanowiła element procesu wdrażania usługi dla chirurgii medycyny mniejszej, obejmującej zabiegi operacyjne. Dzięki jej wdrożeniu przedsiębiorstwo mogło dokonać analizy metody przeprowadzania zabiegów chirurgicznych. Innowacja przyczyniła się do przeprowadzenia badań nad metodą mniej inwazyjną dla pacjentów, skracającą czas leczenia oraz generującą mniejsze koszty.	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych	średnie
38	procesowa	Przedmiotem projektu była usługa badawczo-rozwojowa związana jest z opracowaniem innowacyjnej technologii pozyskiwania i integracji danych geolokalizacyjnych oraz biomedycznych monitorowanych pacjentów. Innowacja polegała na pozyskiwaniu danych z urządzeń elektronicznych na centralny serwer systemu monitorowania stanu zdrowia osób starszych.	Działalność portali internetowych	mikro
Inteligentna Specjalizacja: Produkcja metali i wyrobów metalowych oraz wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych				
39	produktowa	Przedmiotem projektu był zakup usług badawczo-rozwojowych polegających na specjalistycznych badaniach. Badania służyły aprobacji i certyfikacji wyrobów, stanowiące podstawę do oznakowania krajowych wyrobów budowlanych specjalnymi znakami gospodarczymi.	Produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej	małe

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
40	produktowa	Projekt polegał na wykonaniu listwy udarowej małogabarytowej do kruszarek udarowych oraz wykonaniu badań w celu sprawdzenia jej właściwości użytkowych.	Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana	mikro
41	produktowa	Przedmiotem projektu była usługa badawczo-rozwojowa polegająca na opracowaniu konstrukcji haka przesuwneho do kontenerów. Podstawową zaletą nowej konstrukcji systemu hakowego będzie jego uniwersalność, tj. możliwość zastosowania kontenera z tego typu hakiem niezależnie od systemu norm wysokości haka obowiązujących w danym państwie.	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych	średnie
42	produktowa	Tematem projektu było przeprowadzenie badań związanych z opracowaniem technologii obróbki plastycznej rurek wykonanych z materiałów o specjalnych właściwościach. Prace obejmowały badania z zakresu inżynierii materiałowej w zakresie materiałów trudnoobrabialnych.	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale	małe
Inteligentna Specjalizacja: Przemysły kreatywne i czasu wolnego				
43	produktowa	W ramach projektu opracowano produkt skierowany do strzelców sportowych. Dzięki systemowi mogą oni w bezpieczny sposób podnosić swoje umiejętności w ramach treningu który można przeprowadzić w dowolnym miejscu - ograniczając w ten sposób strzelanie ostrą amunicją na strzelnicach.	Produkcja sprzętu sportowego	mikro

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
44	produktowa	Przedmiotem projektu był zakup usługi badawczej związanej z opracowaniem nowego urządzenia, które podwieszane nad sceną, za pomocą kamery i wiązki/wiązek światła, będzie pozwalało na oznaczenie, zapisanie i późniejsze odtworzenie ustawienia jednocześnie co najmniej 5 różnych przedmiotów na scenie. Dzięki temu obsługa planu, będzie miała możliwość szybko i precyzyjnie ustawić wszystkie potrzebne elementy.	Działalność wspomagająca wystawianie przedmiotów artystycznych	mikro
45	produktowa	Projekt dotyczył wykonania kompletnego projektu zespołowej edukacyjne gry planszowej przeznaczonej dla dzieci w wieku 7-9. Końcowym rezultatem projektu był przetestowany finalny projekt graficzny, przygotowany do wdrożenia.	Sprzedaż hurtowa mleka, wyrobów mleczarskich, jaj, olejów i tłuszczów jadalnych	małe
46	produktowa	W ramach projektu przeprowadzony został szereg prac badawczych mających na celu opracowanie zawiasu wykonanego ze znanego przeznaczonego dla branży meblarskiej. Projekt obejmował m.in. analizę norm i patentów, dobór tworzywa do wytwarzania okuć, a także zaprojektowanie konstrukcji zawiasu.	Odlewnictwo pozostałych metali nieżelaznych, gdzie indziej niesklasyfikowane	małe
47	produktowa	Celem projektu było stworzenie pełnej koncepcji wzorniczej produktów obejmującej opracowanie cech każdego obiektu kolekcji w ramach prowadzonych prac B+R. W wyniku innowacji wykonano prototypy wzornicze. Kluczowy rezultat finalny stanowi raport z B+R, który odnosi się do kluczowych zagadnień: technicznych, estetycznych, materiałowych, a także procesu powstawania produktów podczas seryjnej.	Produkcja pozostałych mebli, Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	mikro
48	produktowa	Celem projektu było stworzenie pełnej koncepcji wzorniczej produktów biżuteryjnych. W ramach projektu wykonano prototypy każdego wzoru oraz „design board” umożliwiające	Produkcja sztucznej biżuterii i wyrobów podobnych	mikro

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
		dokładne odwzorowanie wzoru w procesie produkcji.		
Inteligentna Specjalizacja: Technologie informacyjne i komunikacyjne				
49	produktowa	Celem projektu było opracowanie metod badawczych weryfikujących możliwość wykorzystania linii energetycznych na potrzeby realizacji transmisji danych odczytywanych z inteligentnych liczników energii elektrycznej.	Wykonywanie instalacji elektrycznych	średnie
50	produktowa procesowa	Projekt zakładał zakup usługi badawczo rozwojowej. Główne założenia projektu to udoskonalenie istniejącej już, innowacyjnej usługi, która polega na prezentacji w technologii wirtualnej rzeczywistości obiektów architektonicznych oraz produktów.	Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania	mikro
51	produktowa	W ramach usługi firma zaplanowała badania nad prototypami przyczep. Projekt, konstrukcja i produkcja przedsiębiorstwa zostały poddane specjalistycznym badaniom i testom weryfikującym spełnienie wymagań stawianych przez dyrektywę WE. Celem projektu, poprzez realizację opisanych działań, było uzyskanie świadectwa homologacji.	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana	mikro
52	produktowa	Projekt polegał na opracowaniu rozwiązania konstrukcyjnego oraz przeprowadzeniu badań przez wybrany instytut badawczy depozytora o zwiększonej odporności na próbę nieupoważnionego dostępu, służącego do przechowywania przedmiotów. Przedmiot zlecanej usługi obejmował ponadto wykonanie demonstratora technologii.	Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych	małe

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
53	procesowa organizacyjna	Innowacja polegała na wykonaniu projektu wizyjnego stanowiska kontrolno-pomiarowego przystosowanego do pracy w linii produkcji tarcz bębnow. Dzięki stanowisku przedsiębiorstwo będzie mogło w większym stopniu kontrolować proces produkcji, ograniczając tym samym do minimum pojawienie się wad i braków, które powodują dodatkowe koszty przedsiębiorstwa.	Produkcja opakowań drewnianych	małe
54	produktowa marketingowa	Przedmiotem innowacji było opracowanie projektu centralnego mechanizmu alertów stanu systemów informatycznych. Mechanizm umożliwia klientom na samodzielne definiowanie warunków przyczynowo skutkowych w monitorowanych przez nich systemach informatycznych.	Działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi	mikro
55	produktowa	Celem projektu było przygotowanie oprogramowania będącego zestawem bibliotek i aplikacji komputerowych pozwalającym na budowanie systemów sterowania i nadzorowania wykorzystywanym przez laboratoria naukowe. Projekt obejmował prace badawczo-rozwojowe mające na celu uzupełnienie brakujących funkcjonalności oprogramowania.	Działalność związana z oprogramowaniem	mikro
56	produktowa procesowa	Projekt miał na celu dostarczenie innowacyjnego narzędzia wpływającego na poprawę płynności jazdy i bezpieczeństwo na drogach. RLS dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii geoinformacyjnych i komunikacyjnych, jest swego rodzaju elektronicznym instruktorem jazdy. Dzięki projektowi kierowca może pracować nad prawidłową techniką i wyrobieniem nawyku płynnej jazdy podczas kursów doskonalących.	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych	mikro

Lp.	Rodzaj innowacji	Charakterystyka innowacji	Branża	Wielkość firmy
57	produktowa	Przedmiotem projektu było zrealizowanie usługi badawczo-rozwojowej związanej z opracowaniem, nowego/ulepszonego produktu. Produkt polegający na przygotowaniu mechanizmu tworzenia próbek zdjęciowych funkcjonujących w przeglądarkach internetowych.	Działalność związana z oprogramowaniem	mikro
58	produktowa	Projekt polegał na opracowaniu innowacyjnego systemu identyfikacji użytkownika za pomocą oprogramowania umożliwiającego rozpoznanie twarzy.	Działalność związana z oprogramowaniem	mikro
59	produktowa	Przedmiotem projektu była usługa polegająca na opracowaniu kompletnego systemu identyfikacji obiektu na zdjęciu pochodzącym z telefonu komórkowego wraz z mobilną aplikacją dla systemu Android. W ramach usługi przeprowadzono analizy wymagań, prac programistycznych wraz z testem aplikacji mobilnej oraz dostarczeniem dokumentacji technicznej.	Działalność związana z oprogramowaniem	mikro

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Wykres 1. Odpowiedzi na pytanie: Proszę wskazać czy w ramach otrzymanego wsparcia przedsiębiorstwo...?	16
Wykres 2. Średnia liczba pracowników według typu przedsiębiorstwa.	16
Wykres 3. Jednostki realizujące usługi badawczo-rozwojowe dla przedsiębiorstw.	17
Wykres 4. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani współpracę z wykonawcą prac w ramach bonu na innowacje?	18
Wykres 5. Liczba planowanych do wdrożenia innowacji w przedsiębiorstwach z uwzględnieniem rodzaju innowacji zawartych we wnioskach o dofinansowanie.	19
Wykres 6. Liczba planowanych do wdrożenia innowacji w przedsiębiorstwach z uwzględnieniem rodzaju innowacji i jej zasięgu.	19
Wykres 7. Odpowiedzi na pytanie: Kto u Państwa w firmie zajmował się realizacją projektu badawczego?	20
Wykres 8. Odpowiedzi na pytanie: Na jakim etapie jest wdrażanie innowacji?	21
Wykres 9. Odpowiedzi na pytanie: Proszę ocenić na ile realizacja projektu badawczego poprawiła sytuację firmy na rynku?	24
Wykres 10. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani użyteczność zrealizowanego projektu badawczego?	25
Wykres 11. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa? Aspekt kadrowy.	25
Wykres 12. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa? Aspekt finansowy.	26
Wykres 13. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa? Aspekt organizacyjny.	26
Wykres 14. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa? Aspekt technologiczny.	27
Wykres 15. Odpowiedzi na pytanie: Czy pojawiły się jakieś trudności w realizacji projektu?	30
Wykres 16. Odpowiedzi na pytanie: Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego? – aspekt kadrowy.	31
Wykres 17. Odpowiedzi na pytanie: Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego? – aspekt finansowy.	31
Wykres 18. Odpowiedzi na pytanie: Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego? – aspekt organizacyjny.	32
Wykres 19. Odpowiedzi na pytanie: Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego? – aspekt technologiczny.	32
Wykres 20. Rodzaje bonów na innowacje, o które aplikowali beneficjenci.	36

Wykres 21. Rodzaje bonów na innowacje, o które aplikowali beneficjenci z uwzględnieniem wielkości firmy.....	36
Wykres 22. Odpowiedzi na pytanie: Czy wartość bonu była wystarczająca do tego żeby przeprowadzić zaplanowane prace badawcze?	37
Wykres 23. Odpowiedzi na pytanie: Jakie są źródła finansowania wdrażanej innowacji? (respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź)	37
Wykres 24. Odpowiedzi na pytanie: Czy w toku prac badawczych pojawiła się konieczność dodatkowych badań, aby można było podjąć decyzję o wdrożeniu innowacji?.....	38
Wykres 25. Przynależność wspartych projektów do poszczególnych inteligentnych specjalizacji.....	42
Wykres 26. Odpowiedzi na pytanie: Czy w wyniku wdrożonej innowacji pojawiła się potrzeba wdrażania dodatkowych zmian w przedsiębiorstwie?	43
Wykres 27. Odpowiedzi na pytanie: Czy jest Pani/Pan w stanie określić znaczenie wdrażania innowacyjnych rozwiązań, prac badawczych lub rozwojowych w działalności Pani/Pana firmy?.....	43

BIBLIOGRAFIA

Inteligentne Specjalizacje Województwa Małopolskiego.

Komunikat w sprawie zmiany listy wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach poddziałania 1.2.3 Bony na innowacje RPO WM na lata 2014-2020 – konkurs nr RPMP.01.02.03-IP.01-12-018/15.

M. Ciesielska, *Metody transferu wiedzy w przedsiębiorstwie*, [w:] M. Adamska, M. Szewczuk-Stępień, *Know-how – efektywna komunikacja w regionalnym transferze wiedzy. Rozwinięcie i synteza wyników*, Opole 2012.

Regionalna Strategia Innowacji 2020.

Regulamin Komisji Oceniającej Projekty.

Regulamin konkursu nr RPMP.01.02.03-IP.01-12-018/15.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Wnioski o dofinansowanie projektów.

NARZĘDZIA BADAWCZE

KWESTIONARIUSZ CAPI

Dzień dobry,

Nazywam się IMIĘ I NAZWISKO ANKIETERA i reprezentuję firmę Openfield, która na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego prowadzi badanie mające na celu ocenę prawidłowości realizacji oraz stopnia wdrożenia innowacji w ramach projektów, które otrzymały wsparcie w postaci bonów na innowacje w ramach poddziałania 1.2.3. RPO WM.

Bardzo zależy nam na poznaniu Pana/Pani opinii, która będzie niezwykle pomocna dla uzyskania wiarygodnych wyników analizy, dlatego chcielibyśmy poprosić o wypełnienie krótkiego kwestionariusza.

Badanie jest anonimowe, co oznacza, że nie będzie możliwości powiązania udzielonych przez Pana/Panią odpowiedzi z Pana/Pani osobą. Odpowiedzi wszystkich beneficjentów uczestniczących w badaniu zostaną zaprezentowane jedynie w zbiorczych informacjach. Badanie potrwa około 15 minut. Bardzo prosimy o szczerze i przemyślane odpowiedzi.

Jednocześnie chcielibyśmy przypomnieć, że podczas zawierania umowy na dofinansowanie projektu w ramach RPO WM, zadeklarowaliście Państwo zgodę na wzięcie udziału w badaniu ewaluacyjnym w zakresie prawidłowości jego realizacji (paragraf 11 ust. 2)

W pierwszej części badania chcemy zapytać o zagadnienia związane z realizacją projektu badawczego.

1. Skąd u Państwa wziął się pomysł na pozyskanie środków w ramach poddziałania 1.2.3?

2. Kto u Państwa w firmie zajmował się realizacją projektu badawczego?

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondenta]

- a. W firmie jest wyodrębniony dział badawczo-rozwojowy
- b. Nie ma wyodrębnionego działu badawczo-rozwojowego, ale są tacy pracownicy którzy zajmują się innowacjami w pełnym wymiarze.
  - Ilu pracowników?
- b. Nie ma wyodrębnionego działu badawczo-rozwojowego, ale są tacy pracownicy którzy zajmują się innowacjami w części wymiaru pracy.
  - Ilu pracowników?
- c. Nie ma takich pracowników, praca organizowana jest doraźnie

3. Proszę wskazać czy w ramach otrzymanego wsparcia przedsiębiorstwo:

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondentą]

- a. Rozpoczęło działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną
- b. Kontynuuje działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną

4. Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego?

[prosimy o podanie informacji dla poszczególnych kategorii.

Odpowiedzi zaznaczamy na skali od 1 do 5 gdzie 1 to obciążenie bardzo małe a 5 obciążenie bardzo duże]

Kategoria	1	2	3	4	5
Aspekt kadrowy					
Aspekt finansowy					
Aspekt organizacyjny					
Aspekt technologiczny					

5. Proszę ocenić na ile realizacja projektu badawczego poprawiła sytuację firmy na rynku?

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondentą]

- a) Zdecydowanie poprawiła
- b) Raczej poprawiła
- c) Sytuacja firmy nie zmieniła się
- d) Raczej się pogorszyła
  - Dlaczego
- e) Zdecydowanie się pogorszyła
  - Dlaczego

6. Kto był wykonawcą prac w ramach bonu?

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondentą]

- a. Jednostka naukowa
- b. Centrum badawczo-rozwojowe
- c. Laboratorium
- d. Instytucja otoczenia biznesu

7. Jak ocenia P. współpracę z wykonawcą prac w ramach bonu na innowację?

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondentą]

- a. Zdecydowanie pozytywnie
- b. Raczej pozytywnie
- c. Raczej negatywnie
  - Dlaczego?
  - Jakie problemy wystąpiły

- d. Zdecydowanie negatywnie
- dlaczego?
  - Jakie problemy wystąpiły
- e. Trudno powiedzieć
8. Czy współpraca będzie kontynuowana w przyszłości?
[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondenta]
- a. Tak
b. Nie
9. Jak ocenia Pan użyteczność zrealizowanego projektu badawczego?
[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondenta]
- a. Bardzo użyteczny
b. Raczej użyteczny
c. Trudno powiedzieć
d. Raczej mało użyteczny
- Dlaczego
- e. Zdecydowanie nieużyteczny
- Dlaczego

10. Czy pojawiły się jakieś trudności w realizacji projektu?

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondenta]

- a. Tak
b. Nie

11. Jakich aspektów dotyczyły trudności i na jaką skalę?

[prosimy o podanie informacji dla poszczególnych kategorii.

Odpowiedzi zaznaczamy na skali od 1 do 5 gdzie 1 to bardzo małe problemy a 5 bardzo duże problemy

Kategoria	1	2	3	4	5
Aspekt kadrowy					
Aspekt finansowy					
Aspekt organizacyjny					
Aspekt technologiczny					

12. Czy wartość bonu była wystarczająca do tego żeby przeprowadzić zaplanowane prace badawcze?:

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondenta]

- a. Zdecydowanie wystarczająca
b. Wystarczająca

- c. Niewystarczająca
  - Dlaczego, ile zabrakło
- d. Zdecydowanie niewystarczająca
  - Dlaczego, ile zabrakło
- e. Trudno powiedzieć

13. Czy w toku prac badawczych pojawiła się konieczność dodatkowych badań do tego, aby można było podjąć decyzję o wdrożeniu innowacji?

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondentą]

- a. Tak
  - Czy zostały zrealizowane?
    1. Tak
    2. Nie
- b. Nie

Teraz chciałbym porozmawiać na temat wdrożenia innowacji

14. Ile innowacji zaplanowano do wdrożenia w ramach otrzymanego bonu na innowacje?

15. Na jakim etapie jest wdrażanie innowacji?

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondentą]

- a. Innowacja jest w pełni wdrożona
  - Ile czasu zajęło wdrożenie innowacji?
  - Czy firma planuje rozwijać innowację w przyszłości?
    - i. Tak
    - ii. Nie
      1. Dlaczego?
- b. Innowacja jest częściowo wdrożona i planujemy pełne wdrożenie
  - Ile czasu zajęło jej częściowe wdrożenie?
- c. Innowacja jest częściowo wdrożona ale nie planujemy pełnego wdrożenia
  - Dlaczego
  - Ile czasu zajęło jej częściowe wdrożenie?
    1. Przejście do pytania 15
- d. Innowacja nie została wdrożona
  - Dlaczego
    2. Przejście do pytania 15

16. Jakie są źródła finansowania wdrażanej innowacji?

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy wszystkie wskazane przez respondenta]

- a. Środki unijne z RPO
- b. Środki unijne z programów centralnych
- c. Środki własne
- d. Kredyty
- e. Inwestorzy zewnętrzni
- f. Inne
  - jakie

17. Czy jest Pani/Pan w stanie określić znaczenie wdrażania innowacyjnych rozwiązań, prac badawczych lub rozwojowych w działalności Pani/Pana firmy?

[czytamy pytanie i możliwe odpowiedzi oprócz „nie wiem”, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondenta; odpowiedź „nie wiem” zaznaczamy, jeśli respondent ma problemy z odpowiedzią]

- a. Bardzo istotne
- b. Istotne
- c. Ani istotne ani nie istotne
- d. Mało istotne
- e. Nie istotne
- f. nie wiem

18. Czy w wyniku wdrożonej innowacji pojawiła się potrzeba wdrażania dodatkowych zmian w przedsiębiorstwie?

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondenta]

- a. Tak
  - Jakież to są zmiany
- b. Nie
- c. Trudno powiedzieć

19. Jak oceni Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa

[prosimy o podanie informacji dla poszczególnych kategorii.

Odpowiedzi zaznaczamy na skali od 1 do 5 gdzie 1 to bardzo źle a 5 bardzo dobrze

Kategoria	1	2	3	4	5
Aspekt kadrowy					
Aspekt finansowy					
Aspekt organizacyjny					

Aspekt technologiczny					
-----------------------	--	--	--	--	--

METRYCZKA:

20. Proszę wskazać ilu pracowników zatrudnia Pani/Pana przedsiębiorstwo: *[wpisujemy odpowiedź respondenta]*

21. Ilu pracowników było zaangażowanych w realizację bonu innowacyjnego? *[wpisujemy odpowiedź respondenta]*

22. Na jakim terenie działa Pani/Pana przedsiębiorstwo?

[czytamy pytanie i wszystkie odpowiedzi, a następnie zaznaczamy 1 wskazaną przez respondenta; nie czytamy odpowiedzi „trudno powiedzieć” tylko zaznaczamy ją w przypadku problemów respondenta z odpowiedzią]

- a. lokalny
- b. regionalny (w skali województwa)
- c. ponadregionalny (kilka województw)
- d. ogólnopolski
- e. europejski
- f. światowy
- g. trudno powiedzieć

SCENARIUSZ IDI

Nazywam się ... i reprezentuję agencję badawczą Openfield, która realizuje badanie na temat przebiegu i efektów wdrożenia projektów wspartych w postaci bonów na innowacje w ramach osi priorytetowej RPO WM na lata 2014-2020.

Mam tutaj przygotowane różne pytania, jednak zależy mi, aby Pan/Pani swobodnie opowiadał/a o swoich doświadczeniach. Bardzo proszę o szczerze i swobodne wypowiedzi. Nie ma tutaj dobrych i złych odpowiedzi, każda opinia jest dla mnie tak samo ważna. Badanie jest poufne. Pana/Pani odpowiedzi będą wykorzystane wyłącznie w celach badawczych.

Rozmowa zostanie nagrana, tak abyśmy nie pominęli żadnego istotnego szczegółu na etapie analizy.

- Porozmawiajmy o Pana/Pani doświadczeniach w realizacji projektu. Jakie są Pana/Pani główne spostrzeżenia na temat realizowanego bonu na innowacje?
- Czym kierowało się Pana/Pani przedsiębiorstwo planując projekt?
- Jak ocenia Pan/Pani obecne efekty realizacji projektu?
- W jaki sposób innowacja wpłynęła na rozwój firmy?
- Na jakie problemy napotkaliście Państwo realizując bon na innowacje?
  - Czego dotyczyły?
  - Jakie zastosowano środki zaradcze?
- Czy w przypadku Pana/Pani przedsiębiorstwa można mówić o sukcesie realizowanego projektu czy raczej o porażce?
  - Dlaczego?
  - Jakie czynniki miały na to wpływ?
- W jaki sposób przygotowana przez jednostkę badawczą usługa została lub zostanie zastosowana w praktyce?
  - Jak wpłynie to na pozycję firmy na rynku?
- Jak ocenia Pan/Pani kwotę dofinansowania przeznaczoną na wdrożenie innowacji w Pana/Pani firmie?
  - Czy przedsiębiorstwo poniosło dodatkowe koszty, których nie przewidziano na etapie przygotowywania wniosku?
  - Jeśli tak to jakie?
- Czy dostrzega Pan/Pani potrzebę większego dofinansowania innowacji w małopolskich przedsiębiorstwach?
  - Jak zmieniłoby to sytuację na rynku?
- Jak w ogólnym rozumieniu postrzega Pan/Pani proces transferu technologii do działalności rynkowej przedsiębiorstw?
  - Czy Pana/Pani zdaniem innowacje wdrażane w przedsiębiorstwach wpływają na pozycję rynkową firm?
  - Czy są dostosowane do potrzeb rynku?
- Jak innowacja wdrożona/wdrażana w Pana/Pani przedsiębiorstwie w ramach otrzymanego bonu na innowacje wpłynęła na pozycję rynkową firmy?

- Jak Pana/Pani zdaniem wsparcie małopolskich przedsiębiorstw może przyczynić się do gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów?
- Czy bazując na obecnych doświadczeniach w realizacji projektu dokonał/aby Pan/Pani jakichkolwiek zmian w procesie planowania i wdrażania innowacji?
  - Dlaczego?
  - W jakim zakresie?

TABELA REKOMENDACJI

	Wniosek z badania	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Program Operacyjny	Instytucja zlecająca badanie	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie odrzucenia lub wdrożenia w części
1.	Co trzeci beneficjent nie dostrzega poprawy sytuacji swojej firmy na rynku w wyniku wdrożenia projektu. Taka opinia charakterystyczna jest dla beneficjentów, u których nie udało się jeszcze wdrożyć opracowanej innowacji.	Rekomenduje się monitorowanie efektów realizacji projektów w dłuższej perspektywie czasowej umożliwiającej pomiar oddziaływania Programu na kondycję firm, po osiągnięciu wszystkich celów projektu.	IZ/IP	Proponuje się dokonanie dodatkowego pomiaru dotyczącego wdrożenia innowacji wśród wspartych beneficjentów w ramach poddziałania 1.2.3 po złożeniu wniosków o płatność końcową przez beneficjentów ostatniego konkursu. Dodatkowy pomiar zostanie dokonany w ramach ostatniego badania dotyczącego ostatniego przeprowadzonego konkursu poddziałania 1.2.3.	31.12.2022	Rekomendacja programowa	System monitorowania	RPO WM 2014-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
2.	Beneficjenci wskazujący na fakt, że wysokość otrzymanego wsparcia była niewystarczająca	Rekomenduje się, aby zwrócić szczególną uwagę wnioskodawców, że w ramach dofinansowania z	IZ/IP	Proponuje się zwrócenie szczególnej uwagi na informowanie wnioskodawców, że mogą uzyskać środki	Planowanie kolejnego konkursu	Rekomendacja programowa	System realizacji polityki spójności	RRO WM 2014-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	Rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana)	

<p>argumentowali, że zabrakło im środków na wdrożenie innowacji. Dofinansowanie w ramach poddziałania 1.2.3. nie zakładało jednak finansowania wdrożenia innowacji.</p>	<p>poddziałania 1.2.3. otrzymane środki mogą być przeznaczone na opracowanie innowacji, a nie na jej wdrożenie.</p>	<p>na wdrożenie innowacji w przedsiębiorstwie w ramach konkursów organizowanych w poddziałaniach 3.4.3 i 3.4.4 RPO WM.</p>							
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--